

Avrust 2020

Zgornjesav'c

Glasiło Občine Kranjska Gora | Letnik 19 | Številka 8 |

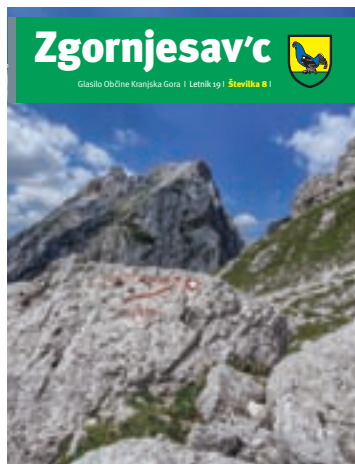
Lokalna novica je kraljica

Na stotine novic in zanimivih zgodb vam kot vrtnica v polnem razcvetu cvetov v vaše domove vsak torek in petek prinaša Gorenjski glas.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov in se naročite na osrednji gorenjski časopis. Naročnina prinaša lepe popuste.

Za več informacij pokličite 04/201 42 41 ali pišite na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Ena od poti na Prisojnik
Foto: Luka Kovačič

Zgornjesavc 8

ZGORNJESAVC, ISSN 1580-7991
Ustanovitelj glasila:
Občina Kranjska Gora, Kolodvorska 1b,
4280 Kranjska Gora

Pravice izdajatelja izvaja:
Gorenjski glas,
časopisno podjetje, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

Odgovorna urednica:
Suzana Podgoršek Kovačič,
041/262 811,
suzana.kovacic@g-glas.si

Namestnica odgovorne urednice:
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

Novinarka:
Urša Peternel, 041/570 942,
ursa.peternel@g-glas.si

Tehnični urednik: Grega Flajnik
Oblikovanje: Matjaž Švab
Lektorica: Maja Stržinar

Oglasno trženje:
Mateja Žvižaj 041/962 143,
04/201 42 48,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Priprava za tisk:
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj

Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče,
Dunajska 5, 1000 Ljubljana

Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o.,
Slomškov trg 10, 2500 Maribor

Zgornjesavc izhaja enkrat mesečno
v nakladi 19.230 izvodov, prejemajo ga
vsa gospodinjstva in drugi nosilniki
občine Kranjska Gora, priložen je tudi
izvodom Gorenjskega glasa.

IZ VSEBINE

STRAN 4

Intervju z županom
Janezom Hrovatom

STRAN 6

V svojem življenju dajejo
več in so za zgled

STRAN 8

Muzej izpolnjuje
pričakovanja planinske
javnosti

STRAN 14

Spominska slovesnost pri
Ruski kapelici

STRAN 16

Zajetje Jurež gre v
sanacijo

STRAN 19

Robert Plavčak novi
predsednik gorenjskih
upokojenecv

STRAN 20

Jubilej Janka Šeklija

STRAN 22

Ne zlata, ampak
diamantna maturantka

STRAN 24

Kolesarili s popotnico,
ki se ji reče dobra volja

STRAN 27

Priljubljene številne
planinske poti

Poletno turistično sezono rešujejo slovenski gostje in tradicionalna prijaznost gostiteljev

Trije jubileji zaznamujejo letošnje leto v občini Kranjska Gora: 125. obletnica postavitve Aljaževega stolpa, 25. obletnica ustanovitve samostojne občine Kranjska Gora in 10-letnica Slovenskega planinskega muzeja. Letošnje leto je posebno tudi zaradi novega koronavirusa. Več o življenju in delu v občini pa v pogovoru z županom občine Kranjska Gora Janezom Hrovatom.

SUZANA P. KOVAČIČ

► **Januarja ste optimistično gledali v leto 2020. Potem pa je udaril novi koronavirus. Kako se je v tem času spremenilo življenje v občini?**

Občinski proračun je v veliki meri odvisen od glavne gospodarske dejavnosti v občini, turizma, zato je bil udarec hud. Marčevski šok z razglasitvijo epidemije in posledično pandemije nas je ustavil kot urine kazalce na številki dvanajst. Soočili smo se s povsem novimi nalogami, kot so bile aktiviranje štaba občinske Civilne zaščite (CZ), izolacija, pomoč sočloveku,

humanost. Strniti smo morali vrste v povsem novih, spremenjenih okoliščinah, določiti smernice in poiskati rešitve. Pohvaliti moram poveljstvo Civilne zaščite, policijo, gasilce, zdravstvene delavce in trgovce, vse prostovoljce, da smo imeli epidemiološko situacijo pod nadzorom. Tudi sleherni občan je prispeval k temu z upoštevanjem ukrepov in navodil.

► **Smo na vrhuncu poletne turistične sezone. Destinacija Kranjska Gora je na odličnem drugem mestu med slovenskimi občinami po unovčenju turističnih bonov. Kaj menite, zakaj gostje tako radi prihajajo k vam?**

Zagotovo zaradi samega odnosa do njih. Turističnim delavcem pa tudi vsem ostalim občanom, ki so na kakršenkoli način povezani s turistično dejavnostjo, je bil slovenski gost vedno na prvem mestu. Tradicionalna prijaznost gostiteljev v naših krajih, urejenost in čistoča naših krajev in ne nazadnje zmerne cene so dali tak rezultat, ki smo ga veseli in smo ponosni nanj. Zato moram pohvaliti ukrep vlade, ki nam je s turističnimi boni omogočila turistično in gospodarsko preživetje. Le tako, sicer v manjšem obsegu in ob zmanjšanem proračunu, lahko nadaljujemo program dela občinske investicije po celotni Zgornjesavski dolini.«

► **Katere investicije so prednostne?**

Predvsem tiste, ki so že začete in bi bile zaradi prekinitve izvajanja lahko ogrožene zaradi same finančne konstrukcije. Proračun ni zarezal v socialo, zdravstvo, šport, kmetijstvo in kulturo; vse, kar v občini podpiramo že leta, smo ohranili. Nekaj večjih investicijskih zadev pa smo morali prestaviti, kot so gradnja novega vrtca v Mojstrani, obnova nekaterih cest, sanacija objektov. Določene investicije smo imeli vezane na državo in morda nam je šlo celo "na roko", da se letos kljub nujnosti ne bodo izvedle, ker nam bo to prihranilo nekaj denarja ob zmanjšanem obsegu občinskega proračuna. Kot pa kaže, bomo uredili kritično točko pri TGC v Kranjski Gori in postavili krožišče. Projekt imamo pripravljen, v ta namen smo z ministrstvom za infrastrukturo podpisali sporazum o sofinanciranju, zdaj bo šla zadeva v javni razpis. Gradnjo

Janez Hrovat / Foto: Tina Dokl

lahko pričakujemo že jeseni oziroma najkasneje spomladi 2021, vsaj takšna so zagotovila pristojnih na ministrstvu za infrastrukturo.

► **Konec oktobra bo dve leti od katastrofe, ko je hudournik Belca ob velikem nalivu povsem zasul žago in hidroelektrarno, grozil pa je tudi, da bo odnesel del vasi. Kako kaže z gradnjo večje zaplavne pregrade čez hudournik?**

Na republiški Direkciji za vode so povedali, da imajo zagotovljena sredstva in pripravljeno projektno dokumentacijo za gradnjo zaplavne pregrade na območju nad žago, s čimer bodo zagotovili večjo varnost objektov pred hudourniški nanosi. Gradnje še niso začeli, ker je bilo treba predhodno zaključiti postopek izbire koncesionarja za izvajanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda za Sklop 1 – Kranj, kar bo predstavljalo podlago za vse nadaljnje aktivnosti pri sanaciji. Koncesionar je zdaj izbran, to je podjetje Nivo Celje. Dani so vsi pogoji za začetek gradnje, upajmo, da bodo dela zaključena do konca leta ali vsaj do pomladi, kar je odvisno tudi od vremenskih razmer.

► **Pred 125 leti je dovški župnik Jakob Aljaž postavil Aljažev stolp vrh Triglava. Ena od poti na očaka je Bambergova pot na Triglav z Luknje čez Plemenice, ki je zmagala na izboru Naj planinska pot 2020. Pot so pred nedavnim obnovili, del sredstev za obnovo je prispevala tudi Občina Kranjska Gora. Koliko sredstev sicer vlagate v obnovo planinskih poti in planinskih koč?**

Občina s svojo planinsko in gorniško turistično usmeritvijo v vseh krajih občine in na območju Julijskih Alp in Karavank pomaga z deležem denarja, ki ga dobimo iz turističnih taks, zbranih v planinskih kočah na našem območju. Mislim, da smo celo ena prvih občin, ki smo v proračunu začeli namenjati denar za obnovo pohodnih poti, naredali planinskih poti, ureditev ferat ...

► **V katero smer pričakujete, da se bo še razvijal turizem?**

Predvsem želimo sonaravno uravnovežiti Dolino, zaščititi naravne vrednote, kar pa ni lahka naloga. Podžupan Bogdan Janša s svojo ekipo denimo že nekaj let vse sile usmerja v projekt umirjanja prometa v dolino Vrat in tudi prelaza Vršič, a videti je, da so določeni drugi interesi premočni. Upam, da se v dobro ohranjanja narave in zadovoljstva občanov in drugih gostov to kljub vsemu razreši, da uspemo naše doline (vsaj delno) z dovoljenjem pristojnih državnih organov delno zapreti za promet, jih omejiti in uvesti sodobne, okolju prijazne načine prevoza. V proračunu imamo namenjena sredstva, npr. pred vstopom v dolino Vrata za dograditev parkirišč in sistem parkiranja v Mojstrani, ureditev informacijskih točk ... V tem smislu želimo urediti tudi ostale alpske doline in skupaj z Občino Bovec seveda urediti tudi nevezdržne razmere na prelazu Vršič.

► **Kako razmišljate glede nadaljnje pozidave? Še posebej v Kranjski Gori se precej gradi ...**

Julija smo imeli prvo javno razgrnitev dopolnjenega osnutka devetih sprememb in dopolnitev Prostorskih ureditvenih pogojev (PUP) za Občino Kranjska Gora. PUP pri-

lagajamo novim predpisom in usklajujemo z novo Uredbo o zahtevnosti objektov, predvsem pa ga je treba sprejeti zaradi omejitve kar množičnih gradbenih posegov. Parcel za gradnjo v Kranjski Gori je praktično že zmanjkalo, mamljiv kapital pa ljudi zbega in premami, da se odločajo tudi za prodajo in pozidavo svojih vrtov, garaž ... Občina to sicer lahko regulira le do neke meje, manjka pa neki krovni državni zakon, ki ne bi dovoljeval po delih prodajati večjih nastanitvenih objektov. V tem trenutku se lahko tudi hotel najvišje kategorije razproda po delih.

► **Sedmega avgusta ste praznovali desetletnico Slovenskega planinskega muzeja. Predsednik Planinske zveze Slovenije Jože Rovn pravi, da je to svetišče slovenske planinske javnosti. Kakšen pa je vaš pogled na muzej?**

Uspehi muzeja so vidni tako po številu obiskovalcev kot tudi utripu Mojstrane in vseh krajev, ki odražajo uspešno delo sodelavcev muzeja. Pred njegovim odprtjem je že bila Triglavska zbirka, ki jo je skrbno čuval pokojni Avgust Delavec, v muzeju pa so njegovo delo še nadgradili.

»Kot kaže, bomo uredili kritično točko pri TGC v Kranjski Gori in postavili krožišče. Projekt imamo pripravljen, v ta namen smo z ministrstvom za infrastrukturo podpisali sporazum o sofinanciranju, zdaj bo šla zadeva v javni razpis. Gradnjo lahko pričakujemo že jeseni oziroma najkasneje spomladi 2021, vsaj takšna so zagotovila pristojnih na ministrstvu za infrastrukturo.«

Slovenski planinski muzej lahko primerjamo z najboljšimi muzeji v alpskem loku in verjetno ga ni tovrstnega planinskega muzeja v alpskih deželah, ki bi helikopter imel v zbirki kot eksponat. Obstaja možnost nadgradnje, še marsikaj se da umestiti v njegovo okolico v Mojstrani. Tu mislim predvsem na dodajanje novih vsebin, zgodb, ki so jih začeli Jakob Aljaž ter profesionalni planinski in gorski vodniki že pred prvo svetovno vojno pa Mojstranske vervece ... Ne pričakujem nekih velikih gradbenih posegov, pač pa dober izkoristek obstoječih. Veliko muzejev po svetu sem že videl na veliko manjših površinah s še več eksponati. Kot narod smo eden uspešnejših v svetovnem alpinizmu, tako majhna Slovenija s tako velikimi imeni si zasluži posebno mesto v muzeju s predstavitvijo uspehov vrhunskega alpinizma in himalaizma novejših zgodovine.

► **Kakšno jesen pričakujete?**

Zagotovo se veselimo obiska slovenskih gostov tudi jeseni. Želimo si, da se veljavnost turističnih bonov podaljša do konca zimske sezone v leto 2021. Ostajam pozitiven, tudi turistična taksa se je popravila. Po koncu epidemije so šle napovedi v smeri, da bomo imeli iz naslova turističnih taks, koncesnin, davkov (najmanj) 50-odstotni izpad prihodka v občinski proračun, kot kaže zdaj, bo ta izpad vendarle nižji (približno 30-odstoten).

V svojem življenju dajejo več in so za zgled

Ob občinskem prazniku so se s priznanji zahvalili zaslužnima občanoma Blažu Lavtižarju in Rolandu Brajiču ter ŠD Zelenci Kranjska Gora, sekciji floorball.

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: TINA DOKL

Uvod v osrednjo slovesnost ob prazniku Občine Kranjska Gora so napovedali s planinsko himno Oj, Triglav, moj dom v izvedbi Dua Accellorandom. Na 7. avgusta dan, ko je dovški župnik Jakob Aljaž pred 125 leti na vrhu Triglava postavil samosvojo markacijo, ki je postala simbol slovenstva, Aljažev stolp. Prireditev je gostil Slovenski planinski muzej. Slavnostni govornik župan Janez Hrovat se je ozrl na začetek leta, tedaj še na optimizem glede obiskanosti destinacije, višine občinskega proračuna in investicije, povezane z njim. Pa na izvedbo smučarskih prireditev v Kranjski Gori in Planici, ki imata tudi pomemben promocijski vpliv za občino in širše. Potem pa je udaril novi koronavirus, razglašena je bila epidemija. Kot je poudaril, so se v naslednjih mesecih soočili s povsem novimi nalogami, vsem občanom, službam zaščite, reševanja in pomoči, prostovoljcem ... se je zahvalil za potrpežljivost in upoštevanje

Blaž Lavtižar: »To priznanje mi zares veliko pomeni in lahko rečem samo preprosto: hvala. Prav to je beseda, ki v našem poklicu, bodisi gasilcev, gorskih reševalcev in drugih enot, ki delujejo v zaščiti in reševanju, največ pomeni. Je največje plačilo po končani intervenciji.«

navodil. »Posebej rad bi izpostavil nagrajenca, Blaža Lavtižarja in Rolanda Brajiča, ki sta imela ključni vlogi v celotnem času trajanja krize in sta morala s požrtvovalnostjo, odločnostjo in zdravim razumom ter občutkom za soljudi sprejemati odločitve popolnoma samostojno. Za delovanje in vodenje v teh kriznih časih si zaslužita več kot odlično oceno.« Za občinsko priznanje je čestital tudi Športnemu društvu (ŠD) Zelenci Kranjska Gora, sekciji floorball.

BLAŽ LAVTIŽAR IN ROLAND BRAJIČ

Prejemnika občinskega priznanja sta Blaž Lavtižar, poveljnik Civilne zaščite (CZ) Občine Kranjska Gora, ter Roland Brajič, namestnik komandirja Policijske postaje Kranjska Gora. Oba sta oba s svojimi hitrimi, a premišljenimi odločitvami in delovanjem ter sodelovanjem z ostalimi službami in ljudmi pripomogla, da je občina ostala zdrava.

Spomnimo: po razglasitvi epidemije so v občini 14. marca aktivirali občinski štab CZ, ki je vse do preklica epidemije odgovorno opravljala naloge. Med drugim so za pomoč občanom odprli posebno telefonsko številko in e-naslov, kupili potrebno zaščitno opremo (čeprav je bilo na trgu

Prejemnik občinskega priznanja Blaž Lavtižar, poveljnik Civilne zaščite Občine Kranjska Gora

Prejemnik občinskega priznanja Roland Brajič, namestnik komandirja Policijske postaje Kranjska Gora. Brajič je prevzel še občinsko priznanje v imenu Športnega društva Zelenci Kranjska Gora, sekcija floorball.

težko dobiti), kupili in razdelili pralne maske (za gospodinjstva, trgovine, nekatera društva ter za obe šoli in vrtca še po epidemiji), pomagali pri organizaciji razvoza hrane za starejše občane, v času prepovedi gibanja izven občinskih meja nadzirali vstop, pomagali pri namestitvi varovancev UKC Ljubljana v njihov objekt v Ratečah ... Za ponazoritev: gasilci so opravili 610 ur nadzora in prevozili skupaj 460 kilometrov. Med epidemijo se je javilo kar nekaj prostovoljcev in lokalnih podjetnikov v želji pomagati. Tako je zabeleženih 18 prostovoljcev za raznos hrane in

Floorball sekcija je zelo aktivna in perspektivna v slovenskem prostoru. Njihovi člani so sodelovali pri ustanovitvi Floorball zveze Slovenije leta 2000. Vse od takrat člani društva nastopajo v prvi ligi državnega prvenstva in se lahko pohvalijo z odličnimi uvrstitvami.

drugo pomoč. Občina je kupila prehranske pakete, skupaj z RKS, OZ Jesenice, so izdali 105 paketov prehranske pomoči. Blaž Lavtižar je povedal: »To priznanje mi zares veliko pomeni in lahko rečem samo preprosto: hvala. Prav to je beseda, ki v našem poklicu, bodisi gasilcev, gorskih reševalcev in drugih enot, ki delujejo v zaščiti in reševanju, največ pomeni. Je največje plačilo po končani intervenciji. Zasluge za priznanje ne nosim sam, nosijo jih prav vsi, ki so kadarkoli pomagali in sodelovali z mano oziroma sami na vseh nivojih prostovoljne pomoči pri reševanju človeških življenj ali materialnih dobrin.« Poudaril je še en pomemben vidik: »Med korono smo se zblížali, postali smo sosed sosedu, spoznali smo tiste poti, ki jih prej nismo našli, šli smo v samoto, poiskali rešitve in prebrodili tega nevidnega sovražnika.«

Tudi Rolandu Brajiču je občinsko priznanje v veliko čast. »Ni pa to priznanje samo moje. Je od vseh policistov, od vseh, ki ste sodelovali, največ pa od občanov, ki so upoštevali naše nasvete in ukrepe. Koronavirus ni bil zaželen, oziroma če se izrazim v našem slogu: policisti imamo zmeraj vidnega/znanega in neznanega storilca. Korona je bil neznani, nevidni storilec. Uspešno smo se mu zoperstavili, kar pa je pa dobrega v vsem tem, je to, da smo ljudje (p)ostali le ljudje in sosedje prijatelji ter dokazali, da če stopimo skupaj, smo kot eno in dejansko lahko popeljemo barko čez sovražnika, kot je bil ta.«

ŠPORTNO DRUŠTVO ZELENCI, SEKCIJA ZA FLOORBALL

Roland Brajič je v imenu še enega občinskega nagrajenca, ŠD Zelenci Kranjska Gora, sekcija floorball, prevzel priznanje. Sekcija, ki jo vodi Brajič, je zelo aktivna. ŠD Ze-

Slovesnost so glasbeno obogatile pevka Sandra Štern in Duo Accellorandom, ki ga sestavljata violončelistka Romana Šimbera in harmonikarica Neža Torkar.

Slovesnost ob občinskem prazniku je bila organizirana kot slavnostna seja občinskega sveta Občine Kranjska Gora za omejeno število obiskovalcev zaradi koronavirusa. Občina je omogočila neposredni prenos preko televizijske postaje ATM TV.

lenci so ustanovili leta 1998. Najprej so bili člani policisti Policijske postaje Kranjska Gora, ki so se udeleževali na raznih športnih tekmovanjih. Kmalu se je izoblikovala sekcija floorball. Njihovi člani, predvsem Brajič, so sodelovali pri ustanovitvi Floorball zveze Slovenije leta 2000. Vse od takrat člani društva nastopajo v prvi ligi državnega prvenstva. Najprej je delovala članska sekcija, ki se lahko pohvali s številnimi odličnimi uvrstitvami na dr-

Roland Brajič: »Korona je bil neznani, nevidni storilec. Uspešno smo se ji zoperstavili, kar pa je pa dobrega v vsem tem, je to, da smo ljudje (p)ostali le ljudje in sosedje prijatelji ter dokazali, da če stopimo skupaj, smo kot eno in dejansko lahko popeljemo to barko čez sovražnika, kot je bil ta.«

žavnih prvenstvih. Zadnje zaključeno sezono so člani v drugi slovenski floorball ligi zaključili kot prvaki. Roland Brajič je s kolegi iz ekipe med 2001 in 2008 imel pomembno vlogo tudi v članski reprezentanci na svetovnih prvenstvih. Gesta, ki ne bo izbrisana iz spomina, sega v leto 2001/2002, ko se je slovenska reprezentanca vrnila s svetovnega prvenstva na Finskem in je na pobudo članov ŠD Zelenci sodelovala na prireditvi, ki jo je organiziral pokojni Rudi Kopina za pomoč družinam iz Loga pod Mangartom. Leta 2008 so začeli z mladinsko sekcijo floorballa, ki je v vrhu slovenskega floorballa, prav tako posamezni igralci, nosilci naziva najboljši igralec sezone. Na tem seznamu so: Žan Italo, Aljaž Gregorič, Anže Brajič. Poudariti je treba tudi kakovost trenerskega dela z mladimi. Pod okriljem društva sta se ob spremljanju otrok oblikovali tudi rekreacijski skupini staršev. Sekcija odlično skrbi za promocijo občine, saj uspešni igralci s ponosom povedo, od kod prihajajo. Kar krepko čez 150 jih je že vseh skupaj. »Priznanje pa ni samo moje, je priznanje za vsakega člana in je priznanje tudi vsem staršem, ki nas podpirajo,« se je zahvalil Brajič.

Izpolnjujejo pričakovanja planinske javnosti

Slovenski planinski muzej praznuje desetletnico. Samo lani so imeli na stalni in občasni razstavah ter dogodkih 65 tisoč obiskovalcev. Jubilej so počastili na dan odprtja muzeja, sedmega avgusta, in odprli razstavo 10 sidrišč slovenskega alpinizma. "Biti avtor te razstave pomeni enostavno soočiti se z močnimi zgodbami, ki te ne pustijo ravnodušnega," je povedala glavna avtorica Saša Mesec.

SUZANA P. KOVAČIČ,

FOTO: TINA DOKL

Slovenski planinski muzej v Mojstrani, ki ga upravlja Gorenjesavski muzej Jesenice, so odprli 7. avgusta pred desetimi leti. Na dan, ko je Jakob Aljaž leta 1895 postavil stolp vrh Triglava. S tem so uresničili stoletno željo, da bi slovenski narod dobil svoj planinski muzej.

Dragocen zameetek muzeja je bila Triglavska muzejska zbirka Planinskega društva Dovje Mojstrana (k njeni ureditvi je odločilno pripomogel pokojni Avgust Delavec), ki se je pred desetimi leti preselila pod novo streho. »Pred odprtjem muzeja smo zabeležili 1600 enot muzejskega gradiva, danes imamo pet tisoč predmetov, veliko fotografij, planinskih razglednic, več kot 3300 knjig in verjemite, prostora nam že krepko zmanjkuje,« je povedala v. d. direktorice Gorenjesavskega muzeja Irena Lačen Benedičič in dodala, da muzej skladno s smernicami sodobnih muzejev z atraktivnimi novostmi dopolnjuje turistično

Razstavo 10 sidrišč slovenskega alpinizma je odprl Silvester Gaberšček.

ponudbo občine, kot so virtualni spust s Triglava ali v globine jam, pod bivakom urejen prostor doživetij in najnovejši Triglavski izziv. »Ob tem ne pozabljamo vrednosti zgodb posameznikov, ki ustvarjajo zgodovino slovenskega gornišstva. Muzej je tudi prepoznavna točka za srečanja, vzgojo in izobraževanje o slovenskem planinstvu, gorah in gibanju v

njih. Vsako leto posodabljam sklop stalne razstave. Lani smo imeli na stalni in občasni razstavah ter dogodkih 65 tisoč obiskovalcev.« V jubilejnih letih pripravljajo tudi redne ponedeljkove objave o svojem delu na spletni strani muzeja.

Župan Janez Hrovat je povedal, da si pred leti niti v sanjah ni mogel predstavljati, da se v Mojstrani lahko ponovi podobna zgodba, kot jo imajo Švicarji z muzejem Matterhorn, ki so ga v Zermattu odprli leta 2006 in je še danes v ponos kraju in narodu.

ČAS JE, DA MUZEJ ŠE NADGRADIMO

Tudi kraj, kjer stoji muzej, je skrbno izbran, je spomnil predsednik PZS Jože Rovnan. »Za njim se pne Triglav kot gotovo najpomembnejši simbol slovenstva. Tu je deloval Jakob Aljaž, mož širokih obzorij, izjemno zaveden človek. V Triglavski steni so se kalili rodovi naših alpinistov. Muzej že vse od nastanka uspešno izpolnjuje pričakovanja slovenske planinske javnosti. Z ozaveščanjem po potrebi po trajnostnem razvoju, varovanju narave, kulturne dediščine širi vrednote, ki so nam, planincem, še posebej pomembne. Prostori pa so postali pretesni. Čas je, da zberemo energijo in uresničimo drugo fazo Slovenskega planinskega muzeja, tako kot je bilo zamišljeno že ob načrtovanju pred več kot desetimi leti,« je napovedal Rovnan.

10 SIDRIŠČ SLOVENSKEGA ALPINIZMA

Osrednjo razstavo ob jubileju posvečajo desetim sidriščem, prelomnicam v slovenskem alpinizmu. Glavna avtorica je kustosinja za planinstvo Saša Mesec, scenarij zanjo je oblikovala skupaj z Ireno Lačen Benedičič in Natalijo Štular. »Pripravljavci smo v sidriščih prepoznali točke, na kate-

"Danes imamo v muzeju pet tisoč predmetov, veliko fotografij, planinskih razglednic, več kot 3300 knjig in verjemite, prostora nam že krepko zmanjkuje," je povedala Irena Lačen Benedičič. V ozadju voditelj prireditve Matjaž Podlipnik in vokalna skupina Vita.

Nekaj alpinistov in sodelavcev Slovenskega planinskega muzeja, ki so sodelovali pri postavitvi razstave 10 sidrišč slovenskega alpinizma. Od leve: Saša Mesec, Rado Kočevar, Marko Prezelj, Silvo Karo, Barbara Bogataj Kokalj, Anton Sazonov - Tonač, Stanko Klinar, Janko Ažman in Janez Dovžan.

rih se alpinisti v trenutkih varnosti odločajo o nadaljnjih poteh – nadaljevati ali sestopiti. Naših deset sidrišč predstavljajo dogodki, ki so slovenski alpinizem ponesli naprej, v sam vrh slovenskega in svetovnega alpinizma. Na vsakem od sidrišč smo pripravili zgodovinski uvod, ki opisuje duh časa. Izbrana sidrišča smo nato oživili s fotozgodbo. Zgodbe so plod sodelovanja z alpinisti, ki so bili glavni akterji, ali s tistimi, ki so jim bili blizu. V modernih ilustracijah, s svinčnikom jih je oživil ilustrator Mitja Bokun, smo junake iz različnih obdobij postavili na enak piedestal. Veste, da je bil prvi alpinist Vzhodnih Alp prav Slovenec Valentin Stanič? In kdo je bil deležen svetovne slave že v domačih stenah, kdo prvi preplezal epski Čopov steber pozimi? Slovenci na osematisočakah so leta

1979 stopili na sam Everest po smeri, ki je še danes izziv. Zgodba slovenskih 'treh mušketirjev' v Patagoniji, drzni solo vzponi Tomaža Humarja, ki smo jih trepetaje spremljali ob prvem prenosu po internetu, in prvi spust Dava Karničarja z vrha Everesta na razstavi zopet oživijo. Prihodnost, ki nas danes v okviru manjših odprav čaka 'za devetimi gorami', se je v slovenskem alpinizmu že zgodila. Slovenski alpinisti so prejemniki številnih zlatih cepinov, od teh so štirje na razstavi,« je razstavo povzela Saša Mesec in poudarila, da so osvojene osematisočake na enem od sidrišč predstavili skozi odpravo Makalu 1975, še na enem sidrišču pa posebej poudarili odpravo na Everest leta 1979, za katero je sodelujoči Jure Čokl zapisal: »Vsi vpleteni so delali za en sam vrh. Morda je ta odprava celo največji

dosežek kolektivnega delovanja celotne odprave v tovariškem duhu v vsej zgodovini slovenskega in jugoslovenskega alpinizma.«

MUZEJ IMA TEŽO DRŽAVNEGA POMENA

Razstavo 10 sidrišč slovenskega alpinizma je oblikovala Barbara Bogataj Kokalj, strokovno sta jo pregledala dr. Peter Mikša in Jure K. Čokl, odprl pa Silvester Gaberšček, vodja Sektorja za nepremično kulturno dediščino pri Direktoratu za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo. »Z ustanovitvijo Slovenskega planinskega muzeja je bila pri nas doma zapolnjena vidna vrzel v izložbi narodne zgodovine in vrzel v družbi muzejev sorodnih alpskih držav,« je poudaril Gaberšček in dodal, da ima muzej – ne glede na to, da ga uradno upravlja Gornjesavski muzej – težo državnega pomena. Kot je tudi poudaril, je zdaj pravi trenutek za novo sidrišče za nadaljnjo pot.

Občina Kranjska Gora je bila za gradnjo muzeja uspešna na evropskem razpisu, Miro Eržen je bil vodja projekta in po odprtju tudi zaposlen v Gornjesavskem muzeju kot vodja planinskega muzeja. Glavni investitor za delovanje muzeja ostaja zgolj Občina Kranjska Gora in v dvajsetih odstotkih tudi ministrstvo za kulturo, prav toliko odstotkov pa ustvarijo sodelavci muzeja od vstopnin in tržne dejavnosti.

V muzeju deluje tudi Turistično informativni center, info točka Triglavskega narodnega parka, prva info točka Alpske konvencije v Sloveniji ...

Če doma hranite dragocenosti kateregakoli vzpona, jih lahko prinesete v muzej. S tem bo planinski hram še bogatejši.

Muzeju pisna zahvala predsednika republike

V sklopu praznovanja desetletnice delovanja so v Slovenskem planinskem muzeju v ponedeljek pripravili slovesnost, ki se je je udeležil predsednik države Borut Pahor. Vodstvu in ekipi muzeja je izročil pisno zahvalo predsednika republike za opravljeno delo z željo, da bi enako skrbno to pomembno poslanstvo opravljali še naprej.

MARJANA AHAČIČ, FOTO: GORAZD KAVČIČ

"Ljubizen Slovencev do gora je iskrena in stvar narodne tradicije in identitete," je v nagovoru ob desetletnici Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani poudaril predsednik Borut Pahor, ki je ob tej priložnosti čestital vsem zaposlenim v muzeju in Ireni Lačen Benedičič, vršilki dolžnosti direktorice, izročil pisno zahvalo za opravljeno delo z željo, da bi to pomembno poslanstvo enako skrbno kot doslej opravljali tudi v prihodnje.

Spomnil je na vrednote, ki so značilne za Slovence: vztrajnost, odprtost duha in želja po usvajanju novega. Prav te vrednote pa, tako predsednik Pahor, s planinstvom, gorništvom in alpinizmom Slovenci še krepimo in negujemo. Poudaril je, da je muzeju v kratkem času uspelo najti svoje mesto v slovenski muzealni krajini pa tudi v skrbi za ohranjanje kulturne dediščine, tradicije alpinizma in gornišstva na Slovenskem in za vzgojo o varovanju narave.

"Stoletna želja po ustanovitvi planinskega muzeja se nam je izpolnila prav z odprtjem Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani. Takrat smo partnerji projekta opredelili vizijo in postavili cilje, ki smo jih v muzeju v teh desetih letih zagotovo preseгли," je v pozdravnem nagovoru med drugim dejala Irena Lačen Benedičič.

Župan Janez Hrovat verjame, da bodo skupaj s politiko, Planinsko zvezo Slovenije in drugimi organizacijami znali muzej nadgraditi. "Za to so potrebne volja, energija in vi-

Predsednika Pahorja je na ogled muzeja popeljala vršilka dolžnosti direktorice Irena Lačen Benedičič. / Foto: Gorazd Kavčič

Po slovesnosti pred Slovenskim planinskim muzejem: predsednik Pahor v družbi Irene Lačen Benedičič ter županov Blaža Račiča in Janeza Hrovata / Foto: Gorazd Kavčič

Slovenski planinski muzej s svojo bogato zbirko ter zanimivimi in izvirnimi razstavami že deset let privablja ljubitelje palninstva, gornišstva in alpinizma. / Foto: Gorazd Kavčič

zija," je poudaril Hrovat, ki je prepričan, da bo muzej tako uspešen še nadaljnjih ne le deset, ampak sto let in več. "Zahvaljujem se vsem idealistom, ki so udeležili svoje sanje o slovenskem planinskem muzeju. K sreči je tudi tedanja oblast in politika s planinsko javnostjo prepoznala pomen in dala podporo izgradnji tega čudovitega objekta, ki je lahko v ponos vsem Slovincem," je dejal župan in poudaril, da upa, da bo v prihodnje po vzoru poslovno uspešnih tovrstnih projektov doma in v tujini tudi muzej v Mojstrani "stopil na svoje noge in se osamosvojil".

Poklonili so se spominu Jakoba Aljaža

Na pokopališču na Dovjem so se 7. avgusta poklonili spominu na Jakoba Aljaža. Ponosni, da ima občina Kranjska Gora svoj praznik prav na dan, ko je Jakob Aljaž pred 125 leti postavil stolp vrh našega očaka.

SUZANA P. KOVAČIČ

Venec na grob Jakoba Aljaža so položili kranjskogorski podžupan Bogdan Janša, predsednik KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana Marsel Gomboc, župnik Boris Rozman, predsednik Planinskega društva Dovje - Mojstrana Gregor Berce, podpredsednik Turističnega društva Dovje - Mojstrana Uroš Kopavnik in podpredsednik Planinske zveze Slovenije Miro Eržen, ki je poudaril: "Jakob Aljaž je nekako prvi prepoznal vrednost naših krajev, ki so v zaledju tako čudovite gore, kot je Triglav. Ker je bil praktičen mož in tudi izkušnje je imel, je vedel, da to pomeni močno spodbudo razvoju tujskega turizma oziroma turistike, kot so takrat imenovali planince. Z gradnjo planinskih koč, stolpom vrh Triglava, pravzaprav z vsem, kar je tu počel, je povzročil, da so ljudje začeli obiskovati hribe in da je tudi Mojstrana od tega nekaj imela. Na tej tradiciji bi morala Mojstrana graditi tudi sedanjo obliko turizma – ne stremeti k megalomanski turistični infrastrukturi, ampak ohranjati to, kar ima. To bo v prihodnosti nedvomno velika prednost takih manjših krajev, ki pa morajo imeti izoblikovano identiteto." Podžupan Bogdan Janša je dejal, da moramo biti izjemno ponosni na vse

Položili so venec na grob Jakoba Aljaža na pokopališču na Dovjem. / Foto: Tina Dokl

Aljaževu delo in njegova zgodovinska dejanja: "Slovenska beseda v naših gorah je bila tista moč, energija, ki jo je Aljaž vedno zagovarjal: da se bo v slovenskih gorah in kočah govorilo slovensko. V nekih minulih časih smo na Triglav zahajali predvsem z nekim ponosom, velikim srcem domoljublja. Danes na žalost vidimo, da so cilji za osvojitve vrha lahko čisto drugačni, povezani z novimi tehnologijami, instant variantami, kar pod vprašaj

postavlja tudi varnost vseh, ki gredo v hribe. Druga stvar je, ali si želimo, da se bo množični turizem zatekel v vse pore in da bomo na koncu tisti, ki imamo radi naravo in te kraje, nekako pribiti na 'pranger' zapečkarjev, lokalcev, ki ne vidijo čez svojo ogajo. Daleč od tega. Poiskati pa moramo ravnotežje med skrbjo za naravo in obiskovanjem naravnih lepot; iz Aljaževe zgodovine bi videli, da je bilo včasih vsega ravno prav."

Prejeli smo

Spoštovanemu vodstvu in osebju Doma starejših občanov Viharnik Kranjska Gora

Minilo je že mesec in pol, odkar je za vedno zatisnila oči moja zlata mami, gospa Uršula Kunaver. V vašem domu je bivala zadnja leta svojega življenja, kar štiri leta. Bilo ji je lepo, počutila se je dobro. Rada bi se zahvalila celemu vodstvu, ambulanti in seveda požrtvovalnemu, marljivemu in

potrpežljivemu osebju v negi in strežnemu osebju ter seveda osebju na recepciji. Hvala lepa še enkrat za vse, kar ste nudili in naredili za mojo mamo, gospo Uršulo Kunaver.

Ob izgubi naših najdražjih nam je vedno hudo, a z lepimi spomini nanje nam je vedno toplo.

S hvaležnostjo
Jelka Kuhar - Kunaver

Moja želja je, da se do konca uredi športni park

Katarina Štravs je drugi mandat občinska svetnica, kandidirala je na Alpski listi.

SUZANA P. KOVAČIČ

Katarina Štravs je 39-letna diplomirana ekinomistka. Osmo leto zapored vodi tenis center v Kranjski Gori ter lokal poleg igrišč. Pozimi poučuje smučanje na smučiščih v Kranjski Gori. Ima desetletnega sina. Rada ima razne športe, potovanja, druženje z domačimi in prijatelji.

► **Kakšne so vaše izkušnje v politiki in zakaj ste se odločili, da se boste potegovali za mesto v občinskem svetu?**

Za svetniško mesto sem se odločila, ker sem imela občutek, da lahko kaj spremenimo v občini in naredimo še kaj novega.

► **Katere cilje boste skušali v teh štirih letih uresničiti kot občinska svetnica?** Moja želja je predvsem, da se v naših krajih uredi športni park do konca, saj

bi tako lahko ustvarili še več želje po športu med našo mladino. Želim si, da bi imeli v občini svoja teniška igrišča, tako zunanja kot v dvorani oziroma balonu, saj bi s tem privabili več klubov na priprave in tudi domačini bi lahko igrali tenis pozimi. Upam tudi, da bodo žičnice napredovale, saj sem na naše smučišče zelo navezana in nam predstavlja velik del turizma.

► **Kateri je po vašem mnenju ta čas največji problem v občini?**

Trenutni problem je zagotovo nepitna voda, kadar so nalivi. Verjamem, da bomo tudi to lahko dobro in hitro uredili.

► **Kaj je tisto, kar je v občini dobro urejeno?**

Dobro je urejena šola in šolsko igrišče, pa še kar nekaj stvari bi lahko naštel.

Kaj vam zapolnjuje prosti čas?

Prosti čas mi zapolnjujeta moja družina in rekreacija.

Katarina Štravs /Foto: Gorazd Kavčič

► **Življenjsko vodilo?**

Delaj to, kar te osrečuje, in ne škodi drugim.

Naj vas narava zapelje

V času Aktivnega zelenega vikenda v dolini Vrata, 15. in 16. avgusta, bo celodnevno vodenje lokalnih turističnih vodnikov in še mnogo drugih aktivnosti.

SUZANA P. KOVAČIČ

Dolina Vrata je ena izmed najbolj obiskanih dolin Triglavskega narodnega parka (TNP). Obiskovalci jo spoznajo peš, s kolesom, (pre)množi pa jo obiščejo z avtomobilom. Cilj projekta umirjanja prometa v dolini Vrata je omiliti pritisk motornih vozil na dolino. Po dosedanjih promocijskih

dnevi umirjanja prometa v dolini z zaporo državne ceste in uvajanjem javnih prevozov v letu 2020 organizatorji domačinom in obiskovalcem ponujajo doživetje doline na način, ki je prijazen do narave, zanimiv in poučen. Z vstopnino v Slovenski planinski muzej bodo vnaprej prijavljenim obiskovalcem v času Aktivnega zelenega vikenda 15. in 16. avgusta zagotovili brezplačno celodnevno vodenje lokalnih vodnikov in še mnogo drugih aktivnosti. Te so primerne za družine in posameznike, udeleženci poskrbijo le za primerno obutev, pijačo in malico. V soboto, 15. avgusta, se bodo že prijavljeni obiskovalci ob 8.45 zbrali pred Slovenskim planinskim muzejem v Mojstrani. Sledil bo pohod do slapa Peričnik z vodniki, zatem bo postanek v Koči pri Peričniku in možnost kosila. Nazaj do Mojstrane bo organiziran prevoz, program bodo nadaljevali s predstavitvijo osnov plezanja in plezanjem po mali ferati v Grančišči (v Mlačici) s strokovnim vodenjem. Na-

zadnje bo še ogled muzeja. V nedeljo, 16. avgusta, se bodo prav tako že prijavljeni obiskovalci ob 8.45 zbrali pred Slovenskim planinskim muzejem. Z organiziranim prevozom se bodo peljali do slapa Peričnik, od tam bo pohod do konca doline Vrata z lokalnimi vodniki. V Aljaževem domu bo postanek (tudi z animacijo za otroke). Z organiziranim prevozom se bodo vrnili v Mojstrano in si ogledali še muzej. Zeleni vikend organizirajo TNP, Slovenski planinski muzej, Občina Kranjska Gora, TD Dovje - Mojstrana in Kofler Sport. V primeru novih ukrepov, povezanih s preprečevanjem okužbe s koronavirusom, ali v primeru slabega vremena bo program odpovedan oz. prilagojen.

Aktivni zeleni vikend v dolini Vrata bodo ponovili 12. in 13. septembra, obvezne prijave že sprejemajo na povezavi: <https://forms.gle/QtH5aMD-giVHYTLda7>, po e-pošti na barbara.rozman@tnp.gov.si ali po telefonu 04 5780 245 ali 205.

Sooblikujejo prijaznejše okolje za invalide

Zavod Brez ovir je bil ustanovljen leta 2015 po dolgotrajnem premisleku in z željo, da bi s svojim delom pripomogli k prepoznavanju problematike invalidov, ki so velikokrat izključeni iz družbe in družabnega življenja. Ukvarjajo se z osebno asistenco, z izboljšanjem dostopnosti objektov za invalide in dostopnim turizmom za invalide.

"Kot mama hčerke z mišično distrofijo, ki potrebuje stalno pomoč pri vsakdanjem življenju, sem dobro vedela, kakšne so želje in potrebe invalidov. S številnimi potovanji v tujino pa sem te izkušnje še obogatila," je povedala direktorica Zavoda brez ovir Maja Babič, ki je ustanovila tudi socialno podjetje, ki je bilo leta 2015 šele drugo na Gorenjskem. "Veseli me, da je podjetje v teh nekaj letih zraslo iz enega zaposlenega na sedanjih 250 in da v svoj krog zaposlenih vključujemo tudi invalide ter seveda da s svojim delom spreminjamo pogled na najbolj ranljiv del prebivalstva," je poudarila. Glavno področje dela Zavoda brez ovir je izvajanje osebne asistencije. Vse bolj pa v ospredje prihajata tudi drugi dve dejavnosti, izboljšanje dostopnosti objektov za invalide in dostopni turizem za invalide. "Z osebno asistenco se ukvarjamo od začetka uveljavitve Zakona o osebni asistenci. S tem zakonom je invalidom omogočena pomoč pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih oseba ne more

»Naše vodilo je preprosto: želimo omogočiti enake možnosti za vse. Velikokrat naletimo na ovire, pa vendar verjamemo, da se vedno najde pot za njihovo premostitev.«

opravljati sama, da lahko živi neodvisno in aktivno ter da je enakovredno vključena v družbo. Delujemo na področju celotne Slovenije. Naši načrti na tem področju so usmerjeni predvsem v dvigovanje kvalitete izvajanja osebne asistencije, kar pomeni, da aktivno delamo na dodatnem izobraževanju kadra. Naši zaposleni so ogledalo našega zavoda in želimo si, da opravljajo svoje delo, ki je odgovorno in zahtevno, na najvišji ravni, kar se tiče strokovnosti. Hkrati pa pri tem delu ne šteje samo strokovnost, lahko rečem, da je na prvem mestu empatija do sočloveka, razumevanje in sprejemanje drugačnosti," je pojasnila direktorica zavoda.

Že dalj časa delujejo tudi na področju izboljševanja dostopnosti objektov za gibalno ovirane osebe in osebe z okvaro vida. "Pri svojem delu sodelujemo z različnimi partnerji doma in v tujini na področju odpravljanja arhitektonskih ovir in samega prilagajanja okolja osebam s posebnimi potrebami. Verjamem, da lahko z ozaveščanjem ter nudenjem profesionalnih pripomočkov in napotkov aktivno pripomoremo k oblikovanju prijaznejšega okolja."

Dostopni turizem za invalide je namenjen gibalno oviranim osebam, ki potrebujejo večjo dostopnost do turističnih produktov. Njihovim uporabnikom želijo ponuditi počitnice, izlete, ogled znamenitosti, doživetja, ki so prilagojena posameznikovim željam in zmožnostim. Glavno vodilo pri izvajanju te storitve je misel Sveta za nordijsko invalidsko politiko: »Vsakdo bi moral imeti možnost potovati v državo ali znotraj države v katerikoli kraj, se udeležiti dogodkov ali obiskati zanimivosti, ki bi si jih želeli.«

Maja Babič, direktorica Zavoda brez ovir

BREZ OVIR

IŠČETE REDNO
ZAPOSLITEV?

Radi delate z ljudmi, ste jim pripravljene pomagati in jim omogočiti življenje brez ovir?

Zavod Brez ovir so.p. zaposli sodelavca (m/ž) na delovno mesto osebni asistent invalidni osebi.

Naloge in odgovornosti:

- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov,
- pomoč v gospodinjstvu,
- pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj,
- pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene.

Delovno mesto ponuja:

- redna zaposlitev,
- zaposlitev za polni delovni čas (40 ur),
- po poteku pogodbe za določen čas, možnost zaposlitve za nedoločen čas,
- poskusno delo: 3 mesece.

Od kandidata pričakujemo:

- pripravljenost na delo,
- vestnost pri delu,
- veselje do dela z ljudmi,
- prilagodljivost,
- veljavni vozniški izpit B kategorije.

Če se prepoznate v opisu in si želite postati del uspešnega tima, oddajte prijavo skupaj z življenjepisom in kontaktnim telefonom na: kadri@brezovir.si

Ostanimo ljudje tudi v najtežjih preizkušnjah

Spominska slovesnost pri Ruski kapelici je letos potekala v znamenju solidarnosti in povezanosti med narodi v času svetovne krize. Častni pokrovitelj in slavnostni govornik je bil predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Alojz Kovšca.

MAŠA LIKOSAR

Zadnjo soboto v juliju so se slovenski in ruski prijatelji povezali na spominski slovesnosti pri Ruski kapelici pod Vršičem z namenom, da ohranijo in širijo mir, krepijo prijateljske vezi in poudarijo pomen solidarnosti ter povezanosti med narodi, ki sta se izkazali za ključni v času pandemije covid-19. Obenem in v prvi vrsti pa obeležijo spomin, letos že stočetrtrič, na umrle ruske vojne ujetnike, ki so jih avstrijske sile po zajetju na vzhodni fronti pripeljale na Vršič, da so v težkih razmerah gradili cesto čez prelaz za potrebe oskrbovalnih linij takratne soške fronte. Slovesnost, ki jo vsako leto obiše tisoče ljudi, je bila tokrat zaradi epidemioloških razmer programsko in po udeležbi okrnjena. Med dvesto prisotnimi so bili predstavniki delegacije Ruske federacije pod vodstvom Timurja Eyvazova, izrednega in pooblaščenega veleposlanika Ruske federacije v Republiki Sloveniji, delegacija Ruske pravoslavne cerkve, tudi nadškof Podolski Tikhon iz Berlina, domači gospodarstveniki in politiki. Prireditve so pripravili: rusko veleposlaništvo v Sloveniji, Fundacija Ruski mir, Društvo Slovenija Rusija in Občina Kranjska Gora. "Čut za sočloveka in bridek spomin na trpljenje ljudi med prvo svetovno vojno je gnal Kranjskogorčane, da so ohranili in negovali to kapelico skozi čas, v različnih družbenih ureditvah in sistemih vse do današnjih dni," je povedal župan Občine Kranjska Gora Janez Hrovat in dodal: "Naj nam bo nesmiselnost vojne v teh časih, ko smo ponovno na preizkušnji, ki nam jo je povzročil nevidni sovražnik, vodilo, da si mo-

Častni pokrovitelj in slavnostni govornik letošnje slovesnosti je bil predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca. / Foto: Tina Dokl

ramo ljudje med seboj pomagati ne glede na raso, spol ali narodnost, da ostanemo ljudje tudi v najtežjih preizkušnjah, ki nam jih prinaša življenje."

Častni pokrovitelj in slavnostni govornik letošnje slovesnosti predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca je govor začel z opominom: "Zemlja, prežeta s trpljenjem in bolečino tistih, ki so izkrevavili za to, da danes lahko živimo v miru in svobodi, je strašen opomnik nam vsem, kaj zmora strašnega storiti človek človeku." Tako Slovenijo kot Rusijo je po njegovih besedah prizadela rušilna moč svetovnih vojn. "Naši odnosi so prijateljski in presegajo zgolj politično naklonjenost. Ruska federacija predstavlja za Slovenijo pomembno gospodarsko in strateško partnerico, prav tako pa ne smemo zanemariti kulturnega in umetniškega povezovanja. In na to smo lahko skupaj ponosni," je povedal Kovšca in opozoril, da se je svet korenito spremenil. "Svoboden in odprt način življenja, ki smo si ga izborili preko vojnih viher, je našel novega nevidnega sovražnika, virus. Mnogim je novi koronavirus znova obudil občutke strahu, tesnobe in negotovosti, svetovno gospodarstvo je pahnil na rob zloma," je dejal Kovšca in še poudaril, da imamo danes znova priložnost, da se povežemo kot narodi v prizadevanjih za ohranitev miru in sožitja. S polaganjem vencev so se ruskim ujetnikom, ki so umrli spomladi leta 1916 pod snežnim plazom, poklonili slovenski predsednik Borut Pahor, članica društva Slovenija Rusija Darja Lavtižar Bebler, predstavnik Fundacije Ruski mir Igor Romanov in Timur Eyvazov. Slovesnost so sklenili s pravoslavno molitvijo, ki jo je vodil nadškof Podolski Tikhon.

Venca v spomin na umrle ruske ujetnike / Foto: Tina Dokl

Stičišče narodov, jezikov in kultur

Na Višarjah v sosednji Kanalski dolini sta bili pred nedavnim dve srečanja: romanje treh sosednjih dežel in romanje treh Slovenij.

JOŽE KOŠNJEK

Na skoraj 1800 metrov visoki višarski gori, Monte Lussari po italijansko, pod katero se stikajo tri doline, Zgornjesavska v Sloveniji, Ziljska na Koroškem in Kanalska v Italiji, in od koder se odpira pogled na romanski svet na zahodu, germanskega na severu in slovanskega na vzhodu in kjer se srečujejo štirje jeziki, italijanski, furlanski, slovenski in nemški, so že pred stoletji postavili prvo kapelico. In to na mestu, kjer je leta 1360, to je pred 660 leti, žabniški pastir našel kip Marije z Jezusom. Kapelico so dograjevali

Kamnito znamenje spominja na dogodek pred 660 leti, ko je žabniški pastirček našel Marijin kip in so Višarje postale romarska pot.

v cerkev, ki jo je leta 1807 zaradi udara strele poškodoval požar, septembra leta 1915, med prvo svetovno vojno, pa granata. Kip Višarske matere božje so rešili in ga leta 1925 vrnili v cerkev. Višarski Mariji pravijo tudi Kraljica miru, saj prihajajo k njej že stoletja romarji iz sosednjih dežel, ki jo lahko častijo v svojem maternem jeziku. Nič neobičajnega ni, če v višarski cerkvi pri maši zmolijo očenaš najmanj v dveh, najpogosteje pa v treh jezikih. Tudi v slovenskem, saj so Višarje za Slovence ob Brezjah najbolj ljub in najbolj obiskan romarski kraj.

Na Višarje so konec julija in na začetku avgusta ljudje iz sosednjih držav romali kar dvakrat. Konec julija je bilo v počastitev 660-letnice najdbe Marijinega kipa romanje Treh dežel, ki so ga organizirale škofiji Celovec in Koper ter nadškofiji Ljubljana in Videm. Zaradi varnostnih omejitev je bila udeležba okrnjena. Na začetku avgusta pa je bilo 32. romanje Treh Slovenij, ki skuša še tesneje povezati Slovence iz Slovenije, zamejstva in izseljenstva. Letos je bila pozornost namenjena položaju koroških Slovencev v stoletju po plebiscitu.

Lepi zapisi v knjigi vtisov

KARMEN SLUGA

Ob letošnji slovesnosti pri Ruski kapelici se je v knjigi vtisov, ki jo hrani član društva Slovenija - Rusija Simon Oblak, nabralo kar nekaj lepih zapisov častnih gostov, ki so bili na tradicionalni slovesnosti pod Vršičem. »Duh miru in prijateljstva naj se dvigne iz bolečine in izgubljene mladosti. Naj razprostre krila nad gorami in rodovitnimi polji, obleti svet in se spusti v srca tistih, ki so odgovorni za boljši in lepši jutri,« je zapisal predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca. »Lepo se zahvaljujem organizatorjem, da so tudi letos, kljub oviram ob koronavirusu, odlično izvedli spominsko slovesnost na Vršiču,« so besede upokojenega celjskega škofa Stanislava Lipovška. Škof Evangeličanske

cerkve v Sloveniji Leon Novak pa je v knjigo spominov zapisal: »Ob slovesnosti pri Ruski kapelici smo se spomnili vseh žrtev vojne. Naj nam bodo ti strašni dogodki v opomin. Mir in človeško življenje sta največje bogastvo in vredna vsega truda ter prizadevanja. Naj bo z vsemi vami Božji mir.«

Z ruske strani je zapis prispeval nadškof Podolski Tikhon, upravitelj nemške eparhije Ruske pravoslavne cerkve: »Zahvaljujem se za spominsko svečanost. Predvsem pa sem hvaležen Slovincem, najbolj domačinom iz Kranjske Gore, za skrb za Rusko kapelico. Nanjo bom imel vedno zelo lep spomin.« Ruski veleposlanik v Sloveniji Timur Eyvazov pa je še enkrat poudaril: »Iskrena hvala Slovincem za skrb za Rusko kapelico.«

Zajetje Jurež gre v sanacijo

V letu 2020 se bo saniralo tudi vodno zajetje Jurež, zagotavlja direktor Komunale Kranjska Gora Blaž Knific, ki je v pogovoru v ospredje postavil letošnje aktualne projekte na področju oskrbe z vodo v občini.

SUZANA P. KOVAČIČ

► Kakšno je trenutno stanje glede oskrbe z vodo?

Tako na Občini Kranjska Gora kot tudi na Komunali Kranjska Gora se zavedamo, da je kvalitetna pitna voda v zadostnih količinah na prvem mestu. Komunala Kranjska Gora upravlja enajst vodovodnih sistemov, vodni viri so večinoma zajeti izviri, nekateri s površinskim vplivom. Občina nameeni približno pol milijona evrov na leto v posodobitev vodovodnega sistema. Lahko zagotovim, da v občini pijemo kvalitetno pitno vodo, njeno zdravstveno ustreznost redno spremljamo. Če v sklopu notranjega nadzora ugotovimo, da bi bilo zdravje uporabnikov potencialno lahko ogroženo, nemudoma pristopimo k reševanju in sanacijam, potrebnim za zagotavljanje varnosti uporabnikov.

► Lani so bili slabi vzorci na vodohranu Log. Kako je s tem sedaj po končani sanaciji?

Na zajetju v Logu do začetka leta 2019 nismo imeli slabih vzorcev. Nato so se pojavile koliformne bakterije, ki so naravno prisotne v zemlji in so kazalnik površinskega vpliva na zajetje. Tako smo konec leta 2019 pripravili sanacijski načrt in ga v prvi četrtini leta 2020 tudi realizirali. V novi in stari vodohran smo namestili UV-dezinfekcijo, starega smo tudi posodobili. Jeseni bomo ogradili še zajetje, s tem bo sanacija v celoti zaključena. Vodohran Log je izrednega pomena za zagotavljanje oskrbe z vodo za naselje Log in spodnji del Borovške ceste v Kranjski Gori. Možno ga je uporabiti tudi za oskrbo v Gozdu - Martuljku. Med turistično sezono, ko je povečan obisk, večjo kapaciteto vode dodatno zagotovimo iz zajetja Jurež.

► Občani, ki jih oskrbujete iz zajetja Jurež, so morali vodo v zadnjem času nekajkrat prekuhavati. Kako boste to rešili?

Junij in julij sta bila po večini deževna, priča smo bili številnim močnej-

Blaž Knific / Foto: Tina Dokl

šim nalivom, ki negativno vplivajo na zajetja, ki so pod površinskim vplivom. Takoj, ko so se zadeve z novim koronavirusom umirile, smo pristopili k reševanju problema kaljenja zajetja Jurež. Že na zboru krajanov konec lanskega leta v Gozdu - Martuljku pa smo krajanse seznanili, da se je nad zajetjem pred leti sprožil ogromen zemeljski plaz, zaradi katerega ob večjih nalivih prihaja do kaljenja, in da bomo to uredili v letu 2020. Takoj, ko so se umirile zadeve z novim koronavirusom, smo začeli pridobivati informacije, opravili smo tudi več ogledov zajetja, cele trase in plazu pod Vošco, ki povzroča kaljenje vode. Poleg strokovnjakov so si stanje na terenu ogledali župan Janez Hrovat, predsednik Sveta KS Gozd - Martuljek in Srednji Vrh Blaž Mertelj, predsednik Agrarne skupnosti Gozd in Srednji Vrh Pavel Hlebanja, zunanja strokovna sodelavka za kontrolo kakovosti pitne vode Elizabeta Mavrič, lastnik zemljišča, krajanje Gozda - Martuljka, naši sodelavci, tudi oba delovodja vodovoda Branko Rac in Franci Rebernik v poklju. Ob tej priložnosti bi se vsem udele-

Julija so imeli več ogledov zajetja Jurež (na sliki), cele trase in plazu pod Vošco. Sanacija bo Komunala Kranjska Gora predvidoma začela konec avgusta.

ženim še enkrat zahvalil za sodelovanje in pomoč.

Občina Kranjska Gora je že naročila izdelavo projekta za izvedbo (PZI), ki bo pripravljen do 17. avgusta. Sanacijo bomo predvidoma začeli konec avgusta. Geologi so na terenskem ogledu potrdili pravilnost reševanja problema. Odvzeti so bili tudi vzorci, ki smo jih predali geologom, saj s sodelavci redno spremljamo stanje brežine v času nalivov.

So še kakšne nedokončane zadeve na področju oskrbe z vodo?

V zaključni fazi je razlastnjenje parcel za izgradnjo povezovalnega voda Debela peč–Srednji Vrh. Debela peč je vodni vir, ki daje štiri litre na sekundo in je zelo kvaliteten. Predviden je za oskrbovanje naselij Srednji Vrh in Gozd – Martuljek. Projekt je v zaključni fazi, vključno z novim vodohranom v Srednjem Vrh. Ta bo imel 40 kubičnih metrov zaloge vode (tudi za zagotavljanje požarne vode). V Kranjski Gori poleg Best Western hotela pa je v izgradnji nova vrtina, ki naj bi dajala okrog 12 litrov na sekundo za potrebe Kranjske Gore. V vodohranu Jasna bomo še v tem letu sanirali celotno elektroinstalacijo, ki je v zelo slabem stanju.

Poleg vseh aktivnosti, ki jih izvajamo, bomo tudi v prihodnje iskali nove vodne vire in posodabljali sistem, ki ga je treba prilagoditi potrebam infrastrukture. Vsi nepredvideni dogodki, kot so potresi, nalivi, namreč niso prijazni do vzdrževalcev vodovodnih sistemov, tako da moramo biti čim boljše pripravljene na tovrstne naravne pojave.

Poteka obnova v Naselju Slavka Černeta

Do približno konca novembra bo zaradi sanacije in obnove javne infrastrukture popolna zapora ceste na odseku Naselje Slavka Černeta, ki bo premikajoča v dolžini približno dvajset metrov. V primeru nujne intervencije mora izvajalec del omogočiti prevoznost na zaprtem območju. S. K.

Plaz pod Vošco

Vrtina pri Best Western hotelu v Kranjski Gori

Zmanjšajte možnost okvar!

- Pregrevanje
- ropot
- počasno delovanje

so znaki za **alarm**

Ne odlašajte!

Pravočasno čiščenje prenosnega računalnika zmanjša možnost okvar in visokih stroškov popravila.

Samo 41,18€ s kuponom do 30. 9. 2020.

3BM
Drover
elektronika in mikroročunalniki

-10% Kupon

3BM d.o.o., Cesta železarjev 7a, 4270 Jesenice, www.3bm.si, 3bm@siol.net, tel.: (04) 58-36-444

Sušee se drevo je ogrožalo varnost v prometu

SUZANA P. KOVAČIČ

Lipa na domačiji Dejana Kersnika v Gozdu - Martuljku (pri Spodnjih Zimamah) je bila stara več kot sto let, vendar se je že pred leti začela sušiti, veje so še zlasti v vetrovnem vremenu padale na obremenjeno regionalno cesto in ogrožale varnost v cestnem prometu. Kersnik je pojasnil, da med drevesom in cesto ni bilo varovalnega pasu, ter dodal, da je bilo na tem mestu več prometnih nesreč. Pristojne je zaradi tega že večkrat pozval k ukrepanju. Lipa je bila zaščitena, rasla je na območju naselbinske dediščine, ki se varuje kot kulturna dediščina. Varstveni režim za naselbinsko dediščino pa določa tudi ohranjanje varovanih vrednot, kot so prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki). K reševanju problematike in pridobivanju kulturnovarstvenega soglasja za odstranitev drevesa so pristopili na Komunalni Kranjska Gora, direktor Blaž Knific je potrdil, da je sušee se lipa pov-

zročala veliko skrbi. Povedal je, da sta s sodelavcem Andrejem Grilcem tudi člana Civilne zaščite in sta se tudi zato potrudila, da so stanje čim prej sanirali. Zavod za varstvo kulturne dediščine je soglasje pred kratkim izdal, potem se je odvilo hitro: »Na petek smo prejeli soglasje zavoda, soglasje lastnika smo

imeli že prej. Na torek naslednjega tedna je Gorenjska gradbena družba, ki vzdržuje regionalno cesto Jesenice-Rateče, lipo že posekala,« je povedal Knific in se zahvalil GGD za takojšnjo odzivnost ter strokovno opravljeno delo. "S tem smo povečali tudi varnost občanov in turistov v cestnem prometu."

E-nostavno na kolo

Na kolesarski poti je pet novih servisnih stebričkov za kolesa, dva imata tudi polnilnico za e-kolesa.

SUZANA P. KOVAČIČ

FOTO: **TURIZEM KRANJSKA GORA**

Predvsem v poletnih mesecih in ob koncih tedna je v destinaciji Kranjska Gora na kolesarski progi od vstopne točke Topolino vse do mejnega prehoda z Italijo v Ratečah veliko kolesarjev. V občini Kranjska Gora so se priključili projektu LAS Gorenjska košarica E-nostavno na kolo z namenom nadgradnje infrastrukture ob kolesarski poti.

Postavili so pet servisnih stebričkov za kolesa (dva izmed teh imata polnilnico za e-kolesa). Locirani so na različ-

nih lokacijah ob kolesarski poti. Prvi servisni stebriček je na postajališču Sonček v Mojstrani, drugi pri postajališču in obeležju Juretu Robiču v Gozdu - Martuljku, tretji v Ratečah tik pred mejo z Italijo nasproti smučišča Macenovce. E-polnilnica za dve kolesi s servisnim stebričkom je v Nordijskem centru Planica na zgornji ploščadi ob gostinskem lokalu, druga e-polnilnica za štiri kolesa in servisni stebriček z možnostjo polnjenja za dve e-kolesi pa na trgu pred bivšim hotelom Razor v središču Kranjske Gore.

Občina Kranjska Gora s pridružitvijo k tovrstnim projektom še dodatno

utrjuje dobro uhojeno pot trajnostne mobilnosti, saj je lansko leto kot prva v Sloveniji vzpostavila sistem izposoje e-koles.

Postal predsednik gorenjskih upokojenecv

Mladi upokojenec Robert Plavčak iz Gozda - Martuljka je novi predsednik Pokrajinske zveze društev upokojenecv Gorenjske.

URŠA PERNEL, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Robert Plavčak iz Gozda - Martuljka je postal novi predsednik Pokrajinske zveze društev upokojenecv Gorenjske. Je mladi upokojenec, tako po letih kot po stažu, saj se je upokojil šele pred dobrim letom dni. Dejaven je na različnih področjih: je predsednik PGD Gozd Martuljek in Občinske gasilske zveze Kranjska Gora, predsednik Športnega društva v Kranjski Gori, učitelj smučanja, navdušen tenisač ... Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani pravnik. Začel je kot policist, a že kmalu diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani. V policiji je preživel dvajset let, napredoval je od policista do vodilnih in vodstvenih del. Zadnjih 19 let je deloval v civilni sferi in občinah Zgornje Gorenjske, predvsem kot vodja pravne službe ali direktor občinske uprave. V kranjskogorski občini je bil dva mandata tudi občinski svetnik na svoji neodvisni listi Za našo dolino gre.

► Kaj vas je vodilo pri odločitvi, da prevzamete vodenje pokrajinske zveze društev upokojenecv?

»Postati predsednik pokrajinske zveze je vsekakor izziv. Člani naše zveze delujejo v 49 društvih na območju Gorenjske in vseh članov je skoraj 30 tisoč. Smo torej največja pokrajinska zveza v Sloveniji. Naj povem, da gre za častno in prostovoljno funkcijo, ki jo bom odgovorno in vestno izvajal. Ključna je bila predvsem odločitev prejšnjega predsednika in seveda njegovo povabilo, da bi sodeloval na področju pokrajinske zveze upokojenecv. Sprejel sem izziv, se prijavil na razpis in bil izvoljen. Vso svojo poklicno kariero sem delal z ljudmi. Zelo rad pomagam in predvsem v ljudeh iščem vse dobro in čim boljše rešitve, in ne problemov, teh je že tako preveč. Verjamem, da lahko s svojim znanjem in izkušnjami veliko pripomorem k delu in vodenju zveze. Poskrbel bom za to, da bomo upokojeneci bolj slišani.

► Kaj je po vašem mnenju največji problem generacije sedanjih upokojenecv?

Verjetno osamljenost in občutek, da nismo več dovolj koristni za našo družbo. Pokojnine so nizke in prehod iz enega stanja v drugo je stresen. Zato se marsikdo zapre vase in se počuti manjvrednega in nekoristnega. Marsikdo si želi še kaj doživeti, kam potovati in biti koristen, za kar prej ni bilo dovolj časa, volje ali denarja. Tu pa nastopijo naša društva in naši programi, ki so primerni za vse starosti in udeležence.

► Pokrajinska zveza je dejavna na več področjih, športnem, kulturnem, humanitarnem, zelo uspešen je program Starejši za starejše. Boste kateremu od teh področij namenili še večjo pozornost?

Robert Plavčak je prevzel vodenje gorenjskih upokojenecv.

Zagotovo si vsa področja zaslužijo pozornost. Nekateri namreč čutijo potrebo po druženju, drugi po gibanju, tretji po socialni in pomoči drugim. Zato se znotraj naših programov lahko najde prav vsak, ki si to želi. Zagotovo pa si bom na zvezi prizadeval predvsem za medgeneracijsko sodelovanje in sožitje ter delovanje v korist naših članic in članov.

► Zakaj je pomembno, da se upokojeneci združujejo v društvih upokojenecv?

Gre za aktivno sodelovanje starejših in njihovo vključevanje v vse oblike družbenega dialoga, odločanja in sodelovanja, ki naj v čim večji meri izkoristi njihove delovne in življenjske izkušnje ter znanje. Prav znanje je eden od temeljnih ciljev delovanja naše zveze. Gre seveda za prostovoljno druženje. Ljudje smo družabna bitja in želimo si druženje v takšni ali drugačni obliki. Vse to pa ponujajo posamezna društva in naše ni prav nič drugačno.

► Kako je epidemija vplivala na delo društev in zveze?

Slabo, kot na vse druge, saj smo z vidika virusa še bolj ogrožena kategorija. No, kljub temu delo v zvezi in društvih ni zastalo. Naše programe delovanja smo prilagodili danim okoliščinam. Zato si na zvezi predvsem prizadevamo, da naše člane pravočasno in aktivno obveščamo, kako ravnati v posameznih primerih, saj je vprašanj veliko. Dejstvo pa je, da se bomo morali naučiti živeti s tem. Očitno je, da nikoli več ne bo, kot je bilo, zato je dobra obveščenost ključna za naše delo in delovanje.

Treba je hoditi premišljeno in počasi do cilja

Janko Šekli iz Kranjske Gore je praznoval devetdeset let. Nasmijan, poln energije in načrtov. Pravi, da je bil vedno skromen, zato je dočakal toliko let.

Janko Šekli se je rodil 19. junija leta 1930 na Livku pri Kobaridu. "Že kot dojenček sem izgubil ljubečo mamo in za štiri otroke sta nato skrbela oče in teta. Otroška leta sem preživel na kmetiji in okusil težka bremena kmečkega dela. Za preživljanje smo imeli tri krave, vsak dan smo morali trdo delati in biti skromni. Bili so težki časi, saj smo po prvi svetovni vojni in vse do 1943 živeli pod fašistično diktaturo," je povedal. Spomine je v pogovoru z njim zapisala Sonja Mirtič, v članku so povzetki.

Osnovno šolo je obiskoval na Livku, kjer je bil obvezen italijanski jezik. Slovensko so otroci govorili na skrivaj. "Ko sem bil star osem let, nas je oblast nagnala, da smo 20. septembra leta 1938 odšli na trg v Kobarid, kjer smo se srečali z italijanskim diktatorjem Benitom Mussolinijem. Razporedili so nas okrog njega, da se je počutil bolj varnega. V tistem času je 21-letni Franc Kavs iz Čezsoče hotel izvesti atentat na diktatorja, a ko je uvidel, da je zbranih veliko civilistov in otrok, se je premislil, kajti zavedal se je, da bi bilo preveč žrtev, zato ni pritisnil na sprožilec. Viri pripovedujejo, da mu je to dejanje preprečila mačeha. Svetovna zgodovina bi se pisala drugače, če bi Kavs izvedel atentat. Kakšne bi bile posledice za nas, domačine Primorce in Slovence, še danes ni znano ...

Med drugo svetovno vojno je moja družina pomagala partizanom in moj starejši brat se je kmalu priključil Briško-beneškemu odredu. Prenašal je zaupno pošto in tudi sam sem kot pionir, pozneje mladinec, pomagal pri prenašanju partizanske pošte in hrane čez nemško postojanko v Kobaridu. Bili so težki časi, časi negotovosti," se spominja.

Na začetku marca 1943 je v njegovo vas prišlo 150 italijanskih vojakov, ti so se namestili v osnovno šolo. Nji-

Janko Šekli / Foto: Jože Mirtič

hova naloga je bila, da vse družine, ki so sodelovale s partizani, premestijo v taborišča Gonars in druge kraje. "Dne 15. septembra 1943 je kapitulirala Italija in do novembra smo imeli Kobarško republiko, pozneje so vso Soško dolino zasedli nemški vojaki. Življenje pod okupatorjem nas je naučilo skromnosti in omejenosti."

LEPA IN PREMIŠLJENA BESEDA JE REŠILA MARSIKATERI PROBLEM

Po osvoboditvi je obiskoval večerno šolo na Livku, da je pridobil znanje slovenščine. Pri 18 letih se je odločil, da vstopi v službo v takratno Ljudsko milico. Izobraževal se je v Begunjah na Gorenjskem, služboval je v Turnišču, pozneje v Lendavi ... Leta 1951 je

v Begunjah končal šolo za miličnike. "Narava dela je bila taka, da sem služboval po raznih postajah Ljudske milice v različnih krajih po Sloveniji, kar mi je prinašalo nove delovne in življenjske izkušnje. Lepa in premišljena beseda je pri mojem delu rešila marsikateri problem. Z ljubeznijo sem opravljal ta poklic," rad poudari.

Leta 1954 so ga za stalno namestili v Kranjsko Goro, kjer je spoznal življenjsko sopotnico, s katero sta si ustvarila družino. Leta 1957 je nadaljeval izobraževanje v Tacnu in si pridobil čin podoficirja. Imenovan je bil za vodjo sektorja, v tem času je dokončal izredne izpite za pridobitev srednje izobrazbe, kar je bil pogoj za napredovanje. Pozneje je postal pomočnik komandirja

v Kranjski Gori, od leta 1975 in vse do upokojitve je bil komandir Postaje mejne milice Rateče.

DVANAJST LET JE BIL NAČELNIK GRS KRANJSKA GORA

"Od leta 1950 sem aktiven član Zveze borcev. Redno sem se udeleževal spominskih srečanj in tekmovanj po Sloveniji, pregledoval spominska obeležja v občini, se družil s prijatelji in negoval vrednote, za katere sem se boril," pripoveduje. Že v otroških letih je imel željo po smučanju, in še ko so bili pod Italijo, je tekmoval na prvenstvih. "Kot pionirji smo zasedali prva mesta v tekaški panogi, onkraj Gorice."

Želja po znanju ga je gnala, naredil je izpit za učitelja smučanja in gorskega reševalca, svoje znanje je prenašal na mlajše rodove. Dvanajst let je bil načelnik GRS Kranjska Gora in se udeleževal različnih smučarskih tekmovanj. "Za svoje uspehe sem bil večkrat odlikovan. Po službeni dolžnosti sem spremljal tudi razne akcije, kot je pohod 100 žensk na Triglav, kar je bil zelo zahteven projekt."

Pogosto se je udeleževal Kurirskega smuka na Pristavi, Mihovega smuka, sindikalnih smučarskih tekmovanj v različnih krajih po Sloveniji. Tekmovanj Partizanske smu-

čine Cerkno se je udeležil več kot 30-krat in bil vedno med prvimi tremi. V letih 1950 in 1953 je bil državni prvak v vleslalomu in slalomu v Ljudski milici Slovenije. Bil je tudi prvak v smuku Primorske leta 1951.

NA KOLESU ODKRIVA SLOVENIJO

V domači vitrini so številna priznanja, medalje, pokali. "Ponosen sem na odlikovanja, ki sem jih pridobil z vztrajnostjo in trudom. Težko naštejem vsa, naj omenim samo odlikovanje za hrabrost, ki mi ga je podelila milica, najbolj pa mi je pri srcu plaketa častnega člana GRS Slovenije.«

Po upokojitvi se je vključil v razne sekcije; kegljanje, baličnanje, smučanje, planinske pohode in kolesarjenje. "Kolo je sedaj moj hobi, z njim se prevažam na različne predele prelepe Slovenije, saj sem v teh letih prevozil okoli sto tisoč kilometrov in še jih nameravam. Kolo sem predelal in mu dodal še električni pogon, kar mi pomaga pri kolesarjenju. Vseh zgodb je veliko, a naj ostanejo še za naslednja leta.« Tudi kakšne hudomušne ... In kot tudi rad pove: »Treba je hoditi premišljeno in počasi, da prideš na cilj.«

Bogat program Aljaževih dni

Letošnji dnevi bodo potekali od 27. do 30. avgusta. Obeta se bogat in zanimiv program z nekaj spremembami in novostmi.

JANKO RABIČ

Pri članih KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana so že nekaj mesecev vse misli usmerjene k osemindvajsetim Aljaževim dnevom. Z njimi v krajih pod Triglavom izkazujejo veliko čast župniku, planincu, klenemu in pokončnemu Slovincu Jakobu Aljažu. Poleg obsežnih priprav programa tokrat posebna pozornost velja spoštovanju ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusa. Letošnji dnevi bodo potekali od 27. do 30. avgusta. Obeta se bogat in zanimiv program z nekaj spremembami in novostmi. Več prireditvev bo na prostem ter v Aljaževem kulturnem domu na Dovjem, ki ponosno nosi ime Jakoba Aljaža. Tam bo tudi rezervna lokacija za tiste prireditve, ki jih zaradi slabega vremena ne bi mogli izvesti na prostem.

V četrtek, 27. avgusta, bodo ob 20. uri uvodni dan namenili nadaljevanju lanskoletne teme z naslovom Aljažev-

ci. Med drugim bodo iskali odgovore na vprašanje "Ali je Aljaž poznal Kugyja in Finžgarja?". Moderatorica bo kustosinja pedagoginja Natalija Štular.

V petek, 28. avgusta, bodo ob 17. uri svoje izdelke na ogled širši javnosti predstavile članice sekcije ročnih del pri domačem kulturnem društvu, razstava bo na ogled še v soboto in nedeljo. Ob 20. uri bo koncert in pogovor z 19-letno domačinko Leto Križanič Žorž, ki sodi vrh mladih slovenskih glasbenic.

V sobotnem programu bosta dve prireditvi namenjeni predvsem otrokom in družinam. Dopoldne bo ob 10. uri lutkovna predstava za otroke Stara dedkova harmonika, v kateri nastopata Leona in Marsel Gomboc, popoldne ob 16.30 bo koncert resne glasbe za otroke in družine, združen s Triglavskimi pravljicami.

V soboto ob 20. uri in nedeljo ob 15. uri bosta dva koncerta resne glasbe z

naslovom Trizvok pod vodstvom Sebastijana Bertonclja. V nedeljo bo tudi tradicionalni Gustlov pohod, tokrat do Bivaka pod Luknjo (v primeru slabega vremena po poteh Triglavске Bistrice) ter ob 15. uri sveta maša v Aljaževi kapeli v Vratih.

"V priprave smo vložili veliko dela in naša srčna želja je, da se situacija s koronavirusom ne poslabša," poudarja predsednik organizacijskega odbora in predsednik KUD Jaka Rabič Marsel Gomboc. Zaradi ukrepov NIJZ prosimo vse, da do 25. avgusta potrdijo udeležbo pri posameznih izvajalcih programa. Pri izvedbi programa smo poleg našega društva združili moči: Turistično društvo Dovje Mojstrana, Slovenski planinski muzej, Planinsko društvo Dovje Mojstrana, Župnijsko društvo Dovje in Društvo GRS Mojstrana. Veselimo se obiska zvestih obiskovalcev, ki jim bomo skušali čim bolj polepšati avgustovske dopustniške in počitniške dneve."

Ne le zlata, ampak diamantna maturantka

Manja Čepelnik, zdaj že nekdanja dijakinja EGŠŠ Radovljica, smer medijski tehnik, prihaja iz Mojstrane. Vsa srednješolska leta je bila odlična in je zapisana v zlato knjigo odličnjakov. Letos je še posebej razveselila s tako visokim številom točk na poklicni maturi. Zase pravi, da je osemnajstletnica, ki skuša svoj "lajf" spraviti v red. Aktivna je na mnogih področjih, med drugim ustvarja svoj blog.

ANA HLEBANJA

► Manja, kaj bi lahko še povedala o sebi?

Prvič to, da takega uspeha res nisem pričakovala. Sicer sem se vsa štiri leta trudila, za kar se lahko delno zahvalim svojemu perfekcionizmu, ampak so me rezultati vseeno presenetili. Hmm, da odgovorim na vprašanje – zanima me res veliko stvari, zato se stalno preizkušam na kakšnem novem področju. Rekla bi, da ta radovednost pri meni izstopa. Drugače pa več o sebi razkrijem na svojem blogu.

► Zanima me, kako si organizirala učenje, da si bila vsa leta tako uspešna.

Uspeh bi rada pripisala sprotnemu delu, vendar mi je ta fraza »delati sproti« od nekdanj zoprna. Vsak, ki je obiskoval srednjo šolo, ve, da je praktično nemogoče vse postoriti sproti, čeprav še vedno zagovarjam določeno mero organiziranosti in samodiscipline. Poskušala sem si razdeliti učno snov na manjše kose, ki so se mi tako zdeli bolj obvladljivi, z učenjem pa sem po navadi začela kakšen teden pred rokom testa oz. izpita. Poleg tega sem slušni učni tip, zato sem snov vedno ponavljala naglas, tako da doma kdaj niso vedeli, ali govorim po telefonu ali »nakladam« sama sebi.

► Kje si pridobila največ uporabnih znanj, veščin, izkušenj in kje jih nameravaš uporabljati?

Če se omejim na strokovno znanje, sem še največ odnesla od ur grafičnega oblikovanja. Program medijski tehnik je precej širok, vsak dijak se najde na drugem področju, npr. snemanje in montaža nikakor nista »my cup of tea«, kot bi se izrazili Angleži. Verjetno bom zato kar ostala pri oblikovanju grafik. Širše gledano pa me je učila enajsta šola. Skoraj vsak profesor mi je svetoval na svoj način, večini nasvetov v vsakdanjem življenju še vedno sledim.

► Kakšne načrte imaš za naprej? Se boš zaposlila ali nadaljevala šolanje? Kakšen poklic imaš v mislih?

Moji načrti so precej fleksibilni. Letos si bom vzela t. i. gap year in poskusila izpopolniti svoje znanje grafičnega oblikovanja. Trenutno delam na projektih, vezanih na to področje, in če se mi bo s tem uspelo preživljati, bom verjetno ostala kar pri tem. Moj plan B pa je še vedno študij slovenistike, saj bom vzporedno z delom na projektih opravljala maturitetni tečaj. Slovenščina je od

Manja Čepelnik / Foto: osebni arhiv

malih nog moja strast, poučevati ta jezik pa otroške sanje. V resnici torej dve možnosti – grafično oblikovanje ali poučevanje slovenščine.

► **S čim se ukvarjaš v prostem času? Imaš kakšen poseben hobi?**

Veliko berem in pišem, večkrat svoja dela tudi pošljem na literarne natečaje. V mislih imam osnovo za daljšo zgodbo, ki jo postopoma izpopolnujem (več v bližnji prihodnosti na blogu). Rada potujem, kar bo sicer zaradi trenutne situacije moralo malo počakati, grem pa kljub temu večkrat v Ljubljano (mesto, v katerem sem najbolj sproščena) obiskat prijatelje in sorodnike. V kategorijo »poseben hobi« bi štela svojo čivavo Piko. Malo za šalo, malo zares ... na sprehodih po domačem kraju sva videti kar posebno – blondinka s čivavo, nekoliko stereotipno.

► **Kako načrtuješ počitnice?**

Kombinacija dela in počitka. Nekaj časa nameravam preživeti pri stari mami v Mojstrani, nekaj v Piranu s sestrično, nekaj na Bledu, plane sproti prilagam. Predvsem mi je pomembno, da sem aktivna, ker drugače hitro zapadem v kakšno depresivno epizodo.

► **Od kod ta ljubezen do slovenskega jezika in pisanja? Vem, da pišeš, odkar se dobro zavedaš sebe.**

Starša sta mi brala, ko sem bila še v mamičinem trebuhu. Potem je štafetno palico prevzela prej omenjena mama, ki mi je vedno kaj recitirala in mi svetovala, katero klasiko moram nujno prebrati. Tudi moje prijateljice so pisale, tako da se mi je to zdelo povsem naravno. Osebnostno veliko enostavneje spravim misli iz sebe v pisni obliki, kot pa da bi se nekomu neposredno izpovedovala.

► **Kaj bi rada sporočila mladim?**

Nekje sem prebrala, da je pretirana zaskrbljenost kot guganje na gugalnici – nekaj sicer počnemo, a ne pridemo nikamor, samo utruji nas. Zato se osredotočite na vsak dan posebej. Ljudje smo nagnjeni k temu, da se obremenjujemo s prihodnostjo, ampak v resnici je pomembno samo, da preživimo današnji dan. Jutrišnji bo imel svoje skrbi, z njim se bomo ukvarjali jutri.

Poletni ustvarjalni navdih

Čez poletje so na voljo številne ustvarjalnice za otroke in družine. Avgusta so ustvarjalni sobotni dopoldnevi v Slovenskem planinskem muzeju.

SUZANA P. KOVAČIČ

V Kajžnkovi hiši v Ratečah so imeli od 11. do 14. avgusta poletne ustvarjalnice za otroke pod naslovom V družbi z Vandotovimi junaki v organizaciji Gornjesavskega muzeja Jesenice. Rdeča nit so bile pesmice in zgodbe pisatelja Josipa Vandota, avtorja zgodb o najbolj znanem slovenskem fantičku Kekcu. Iz njegovih del so otroci spoznali življenje v Dolini na začetku dvajsetega stoletja. Konec julija pa povabili na Kekčeve delavnice v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori.

Vsako soboto so planinske delavnice v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, ki so primerne za otroke (od 7. leta, mlajši v spremstvu staršev) in družine. V soboto, 15. avgusta, ob 9. uri se boste pridružili Zelenemu aktivnemu vikendu v dolino Vrata. V soboto, 22. avgusta, ob 9. uri bo delavnica Žimarjenje s planinsko majico. Prinesite s seboj kakšno (staro) majico, ki jo bo-

Otroci oz. kar cele družine lahko ustvarijo tudi čudovite izdelke. / Foto: arhiv Gornjesavski muzej Jesenice

ste porisali s planinskimi motivi. Vmes se boste poskusili po vrvi povzpeti do strehe muzeja ali do repa muzejskega helikopterja; da bodo vratolomije varne, bo poskrbelo PD Dovje - Mojstrana. V soboto, 29. avgusta, ob 9. uri pa bodo planinske igre s srečelovom in staro dedkovo harmoniko.

Delavnice na vseh omenjenih lokacijah organizira pedagoginja in kustosinja Natalija Štular. / Foto: arhiv Gornjesavski muzej Jesenice

Kolesarili s popotnico, ki se ji reče dobra volja

Društvo invalidov občine Kranjska Gora je ob občinskem prazniku za svoje člane že tradicionalno organiziralo kolesarjenje.

SUZANA P. KOVAČIČ

"Zberemo se v Kranjski Gori pred Zdravstveno postajo Kranjska Gora, kjer je v kletnih prostorih tudi sedež našega društva. Odpeljemo se proti Podkorenu, kjer imamo prvi postanek za kavo v okrepčevalnici Pehta. Po postanku kolesarimo naprej po kolesarski stezi do mejnega kamna z Italijo in do spominskega obeležja, ki stoji v spomin na dogodke ob mejnem prehodu Rateče v času vojne za Slovenijo. V Ratečah si pri Šurcu ali Žerjavu privoščimo še eno kavico ali kaj osvežilnega, potem pa se odpeljemo do gostilne Uš na kosilo, kjer nas prav tako lepo sprejmejo in pogostijo. Izbrana trasa ni zahtevna, saj je naš cilj, da jo zmorejo prekolesariti prav vsi. Poudarek pa je – tako kot praktično pri vseh naših dejavnostih – na druženju, prijetno preživitem dnevu," je povzel predsednik Društva invalidov občine Kranjska Gora Marko Košir, ki je to kolesarsko tradicijo ob občinskem prazniku (ob nastopu svojega mandata leta 2015) prevzel

od nekdanjega dolgoletnega predsednika društva Jožeta Zupančiča.

Kolesarji so, še preden so se podali na pot, osvežili pravila vožnje po kolesarski stezi, med vožnjo pazijo eden na drugega, letos so zaradi novega koronavirusa upoštevali tudi preventivna priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Tudi sicer so letošnji program društva prilagodili novim okoliščinam.

Septembra načrtujejo oddih v Dolenjskih Toplicah z unovčenjem turističnih bonov. "Nekaj pohodov smo imeli, predvsem v bližnjo okolico. Sprehodili smo se po Mojstrani (po Trgu olimpijcev, mimo Slovenskega planinskega muzeja, pod feratami, do počivališča Sonček), obiskali čebelarja Tonija Zupančiča v Ratečah, kjer so nam pripravili poučno predavanje o življenju čebel in okušanje čebeljih pridelkov," je povedal Košir, ki je pohvalil tako občino, ki ima posluh za delovanje Društva invalidov občine Kranjska Gora, kot celotno ekipo članov društva za prizadevnost. Krovna organizacija,

Zveza delovnih invalidov Slovenije, pa svojim članom omogoča kar nekaj kapacitet za letovanja.

Društvo ima okrog 280 članov (vključno s podpornimi člani), uradne ure so vsako zadnjo sredo v mesecu od 8. do 10. ure, v tem času so članom na voljo tudi meritve krvnega tlaka, sladkorja, holesterola. "Za svetovanje ali kakršnokoli pomoč, če bi jo naši člani potrebovali, smo na voljo tudi izven uradnih ur," je pojasnil Košir. Kot je še dejal, balinajo v športnem Parku Ruteč in se udeležujejo balinarskih tekmovanj, v društvenih prostorih pa igrajo pikado.

Kultura jih prav tako povezuje, pesmi se pišejo ... Mira Smolej je za kolesarje priredila reklamo za kolesa Partizan (originalno jo je napisal Frane Milčinski - Ježek) in gre takole: "Peter Pikl 'ma bicikl znamke Veteran. Z njim se pelje vse nedelje tja čez hrib in plan. Z nogo melje, ko se pelje, z roko smer ravna. Če kdo zmoti ga na poti, z zvončkom pozvončklja. Vsakdo ve že, ko jo reže tja čez hrib in plan. Peter Pikl 'ma bicikl znamke Veteran."

Kolesarili so dan pred občinskim praznikom, 6. avgusta.

Kuharske delavnice: Kuham DOMAČe

Lanska družjenja z učenjem o tradicionalni kuhi in izmenjavo izkušenj so bila lepo sprejeta, zato bodo na Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske na podoben način nadaljevali.

SUZANA P. KOVAČIČ

S podporo Občine Kranjska Gora bodo organizirali osem medgeneracijskih delavnic. Svoje znanje in izkušnje bo delil izkušen kuhar, mentor, znan tudi po sodelovanju v kuharskem delu televizijskih oddaj Dobro jutro, domačin Gašper Zima s kmetije Pr' Železn'k. Za vas in z vami bo pripravil domače jedi, a jim dodal tudi kanček sodobnega.

Brezplačne delavnice bodo potekale na treh različnih lokacijah po občini – v učilnici Osnovne šole (OŠ) Josipa Vandota v Kranjski Gori, na Trgu olimpijcev v Mojstrani in pred Katro na Dovjem. K prijavi vabijo vse mlade in starejše, družine in posameznike, ki radi kuhajo ali bi se želeli naučiti priprave dovških krapov, štrukljev, telečje obare, nadevanega zajca ... Pripravljali boste tudi različne priloge, se sladkali s Špikovo grmado, pekli kruhove pletenke in še kaj.

Zaradi verjetnosti različnih ukrepov v zvezi s preprečevanjem širjenja novega koronavirusa so najprej določili datuma in lokaciji za samo prvi dve delavnici. Prva bo v četrtek, 27. avgusta, ob 18. uri v učilnici za gospodinjstvi pouk v OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora. Pripravili boste čebulno bržolo z ocvrto polento. Naslednja bo v ponedeljek, 31. avgusta, ob 18. uri na Trgu olimpijcev v Mojstrani (v primeru slabega vremena bo delavnica prestavljena). Pripravili boste sirove štruklje z ocvirki.

Prijave na delavnice so obvezne in jih že sprejemajo po e-pošti romana.smagin@ragor.si ter med delavniki od 7. do 15. ure na telefonski številki 04 5813 415. Na teh kontaktih so na voljo tudi za vse dodatne informacije. Prijavljene bodo sproti obveščali o morebitnih spremembah in navodilih glede preprečevanja širitve koronavirusa.

Druge podrobnosti in termine naslednjih delavnic lahko spremljate tudi na družabnem omrežju Facebook v profilu Razvojnega agencije Zgornje Gorenjske.

V ponedeljek, 31. avgusta, bo zadišalo po sirovih štrukljih z ocvirki.

V četrtek, 27. avgusta, boste pripravili čebulno bržolo z ocvrto polento.

V priročniku je strnjeno in praktično opisala rejo ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme za zimo, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

14
EUR
* poštnina

Gorenjski Glas

Manj gostov, zato pa več časa in pozornosti

MARJANA AHAČIČ

S podobno situacijo kot v ostalih gorenjskih kampih se to poletje se srečujejo tudi v Kampu Kamne na Dovjem. Sezono krojita epidemija in še muhasto vreme za povrh. »Res je, v juliju je bil kamp bolj prazen kot poln, dvajset do trideset odstotkov zasedenosti v primerjavi z lani smo imeli« je povedala Ana Voga. "A zadnji sončen konec tedna je tudi k nam privabil več gostov, ki so kamp napolnili do treh četrtin. To pomeni, da je bilo zelo živahno, ni pa bilo gneče. Razdalja med posameznimi šotori, prikolicami in avtodomi je bila brez težav primerno velika. Še vedno je več kot polovica vseh gostov Slovencev, ki pridejo za nekaj dni in plačajo z boni," je pojasnila.

»Naši običajni gostje, to so Nizozemci in Čehi, letos počitničujejo doma, tudi Italijanov, Špancev in Francozov je samo za vzorec. Seveda smo zelo veseli domačih gostov, čeprav pridejo zgolj za dan ali dva; kadar je vreme slabo, jih pa sploh ni ...« Slovenci se zelo zanimajo za najem apartmajev v kampu, ki pa jih imajo do konca poletja že zasedene, še pove, in doda, da letošnja nenavadna turistična sezona v kamp pripelje tudi kakšnega gosta, ki si je takšen način počitnic privoščil prvič in zato ne ve natančno, kaj pričakovati. "Včasih kdo želi imeti postrežbo kot v hotelu, z zajtrkom in brisačami vred," se nasmehi. "Takšnemu razložimo, da je pri nas dobro poskrbljeno

Ana Voga / Foto: Gorazd Kavčič

za osnovne potrebe nastanitve, da naj uživajo v miru, naravi in čudovitih razgledih, na kosilo naj se odpravijo pa v kakšno od dobrih gostiln v bližini."

Pravi, da letošnja slaba sezona kljub izjemnim razmeram ne bo ogrozila dobrih temeljev kampa s kapaciteto do 180 oseb. »Zaslužili bomo za stroške in tekoče zadeve, večjih investicij pa se ne bomo lotili. Lani smo takoj po koncu sezone asfaltirali dovoz do kampa, nakupili nove mize in klopi za na teraso pa polnilnik za mobilne telefone, prenovne ene od hišic pa se spomladi, ko je že kazalo, kako bo, nismo lotili.« Na situacijo kljub temu skušajo gledati s čim bolj pozitivne strani, pravi. »Imamo malo več prostega časa, kar tudi ni tako zelo slabo,« pove z nasmehom, »predvsem pa imamo več energije za goste, ki jim zdaj lahko posvetimo več pozornosti kot v preteklih letih, ko je poleti kamp pogosto pokal po šivih. ... Kdor pride, je vesel in zadovoljen."

Promocijski video destinacije Kranjska Gora

SUZANA P. KOVAČIČ

Turizem Kranjska Gora je za letošnje poletje pripravil promocijski film destinacije Kranjska Gora, ki je posnet po resničnih zgodbah obiskovalcev. Idejni vodja in producent videa je Matjaž Javšnik, snemala sta ga Gregor Kresal in Miha Kačič. Kot je povedal Javšnik, je bilo snemanje videa precejšen zalogaj, saj jim vreme ni prizanašalo: »Iz predvidenih štirih dni se je zaradi nemogočih vremenskih razmer snemalo šest dni.« Ekipa se je v želji uloviti maksimalne pogoje za delo na Tromejo povzpela kar štirikrat, na Vršič in bližnje vrhove okoli petnajstkrat, med samim snemanjem so naredili celo več višinskih kot položnih kilometrov. Pri snemanju je sodelovalo okoli petdeset ljudi, vključujoč snemalno ekipo, organizatorje in statiste. Vloge statistov so pripadle posameznikom, ki so povezani z destinacijo Kranjska Gora: domačinom, zaposlenim v podjetjih, organizacijah. Kot je še povzel Javšnik: »Video je narejen trenutnim razmeram primerno – pristno domače.« Video, v katerem je predstavljenih devet različnih zgodb, ni

Jalovec / Foto: Gregor Kresal

zasnovan kot klasična razglednica, temveč kot skupek trenutkov iz življenj posameznikov, ki jih na Kranjsko Goro vežejo posebni spomini.

Priljubljene številne planinske poti

Poznate Pravljično pot deset koč ali pa Jeseniški cirkel? Pravi poletni hit je tudi nova planinska pot Juliana Trail.

JANKO RABIČ

Gorski svet v okolici Kranjske Gore in širše v Zgornjesavski dolini je prepleten s planinskimi potmi. Vodijo mimo koč na vrhove, ob njih so številne naravne in kulturne znamenitosti. Da bi ponudile še več doživetij, različni organizatorji skrbijo za pohodniške akcije, v okviru katerih planinci zbirajo žige koč, se vpisujejo v knjižice, za povrh pa dobijo še kakšno nagrado. Že lepo število let je znana akcija Pravljična pot deset koč. Na širšem območju Kranjske Gore vsak lahko obiše deset koč in se obenem odloči lahko še za vzpone na okoliške vrhove, na razglednih točkah občuduje gorski svet in znamenitosti. Za to akcijo je na voljo zbiranka v TIC-u v Kranjski Gori in v posameznih kočah. Vsakdo lahko obiše te kočice in

Zavetišče pod Špičkom v Triglavskem pogorju, ki je z 2064 metri najvišja točka za žige v akciji Jeseniški cirkel.

povsod v zbiranko vtisne žige koč. Pred štirimi leti so se tudi člani Planinskega društva (PD) Jesenice, ki imajo na širšem območju Vršiča v upravljanju štiri postojanke, odločili za pohodniško akcijo z naslovom Jeseniški cirkel, predvsem s ciljem vsem še bolj približati gorski svet. Letos so zaradi situacije s koronavirusom in prilagajanjem spoštovanju ukrepov in priporočil akcijo začeli nekoliko kasneje. Poteka do 30. septembra, v tem času se morajo udeleženci povzpeli do Erjavčeve kočice in Tičarjevega doma na Vršiču, do kočice pri izviru Soče v Trenti, do Zavetišča pod Špičkom v Triglavskem pogorju ter do njihove pete postojanke na Golici v Karavankah. Da bi akcijo še dodatno popestrili, so za bolj izkušene gornike dodali Jalovec, Prisojnik in Golicco, vendar niso obvezni. Ena od tras poteka

tudi na delu poti Via Alpina od Vršiča do Koče pri izviru Soče v Trenti. Ob tem delu poti je od lani kontrolna točka z vpisno knjigo in žigom. Vsi v postojankah dobijo evidenčni karton za žige in ga morajo do 9. oktobra oddati v eni od postojank ali na sedežu PD Jesenice.

V TIC-u v Kranjski Gori so povedali, da je poletni hit nova planinska pot Juliana Trail. Speljana je na obrobju Julijskih Alp v šestnajstih etapah v dolžini 270 kilometrov. Ne zajema osvajanja vrhov, temveč po nižinskih poteh spoznavanje naravnih in kulturnih znamenitosti, vaških in mestnih jeder ... V Zgornjesavski dolini poteka ob Savi Dolinki in delno po obronkih Karavank od središča Kranjske Gore naprej proti Gozdu - Martuljku, na Srednji Vrh in skozi Mojstrano ter Dovje naprej proti Jesenicam.

Nove opozorilne table

V kranjskogorski občini so začeli nameščati nove opozorilne table, s katerimi na prijazen način opozarjajo na primerno vedenje v gozdu, na travnikih, pašnikih. »Table smo začeli oblikovati takoj po končani epidemiji. Opažati smo začeli povečan obisk gozdov, pašnikov in travnikov. Žal pa se je vse več lastnikov teh gozdov, travnikov in zasebnih zemljišč na nas obračalo z zgodbami o slabih izkušnjah z obiskovalci. Odločili smo se, da bomo ukrepali. Povezali smo se z mladim ilustratorjem iz Škofje Loke. Glavna protagonistka ilustracij na tablah sta starejši kozorog (oče), ki uči mlajšega (sina), ga opozarja, kadar se neprimerno vede. Napisi so v slovenskem in angleškem jeziku, saj so namenjene tako obiskovalcem in turistom kot domačinom,« pravi Mojca Mežek s Turizma Kranjska Gora. Tabla nosi kratek, a zgovoren napis: »Hvala, ker uporabljate označene poti. Pašniki in travniki predstavljajo dom za različne živali. Držite se označenih poti, ne hodite čez travnike in s tem ohranjate kakovost krme. Na travnikih rastejo raznovrstne cvetlice, ki jih čebele potrebujejo za nabiranje medu.« Upajo, da bodo table prispevale k večji ozaveščenosti. Tabla, ki opozarja na zasebno lastnino, bodo kmetom dali tudi na razpolago za odkup. **K. S.**

Vršič v planinskem in izletniškem razcvetu

V Erjavčevi koči ugotavljajo, da na račun turističnih bonov prihajajo novi obiskovalci in ostanejo tudi do deset dni.

JANKO RABIČ

Vršič s 1611 metrov nadmorske višine kot najvišji slovenski gorski prelaz v avgustovskih dneh doživlja vrhunec planinske in izletniške sezone. Enostavno je težko najti odgovor na vprašanje, od kod takšna priljubljenost za obisk in doživetja v tem delu gorskega sveta. Gre za najpomembnejšo turistično cesto v Sloveniji, ki povezuje Posočje s širšo Slovenijo. Kljub ne najboljšim obetom pred sezono zaradi situacije s koronavirusom je avgust glede na množice obiskovalcev takšen, kot da sploh ne bi obstajal. Že v jutranjih urah se tam ustavijo planinci, ki se odpravljajo po lažjih poteh, priljubljen je izlet na Sleme. Bolj izkušeni osvajajo zahtevnejše vrhove (Prisojnik, Jalovec). Ustavljajo se izletniki in drugi popotniki, ki občudujejo naravo, se odpravijo na krajše izlete ali zgolj uživajo v pogledih na vršace. V okoliških planinskih kočah imajo sicer predvsem ob koncih tedna polne roke dela, sama sezona glede prometa pa verjetno ne bo dosegla odličnih prejšnjih sezon. V Tičarjevem domu

Poglavje zase je pretok prometa in parkiranje.

ocenjujejo, da je prometa manj za okoli trideset odstotkov. Julija je na obisk bistveno vplivalo slabo vreme. K njim letos predvsem prihajajo Slovenci, posebej Štajerci. Koristijo turistične bone, izletniki ostanejo nekaj dni, planinci navadno le prenočijo. V Erjavčevi koči ugotavljajo, da na račun bonov prihajajo novi obiskovalci in ostanejo tudi do deset dni. Delo prilagajajo

veljavnim ukrepom in priporočilom NIJZ. V obeh prodajalnah spominkov na vrhu prelaza postrežejo z informacijami, da je največje zanimanje za nakup magnetkov, nekaj manj za razglednice, vse pa z motivi Vršiča. Poglavje zase je pretok prometa in parkiranje, s čimer Vršič izgublja blišč lepe in nedotaknjene narave. Težko si je predstavljati, kakšno je onesnaževanje ob tolikšnem spuščanju plinov. Včasih se valijo kolone osebnih vozil, kombijev, motoristov, pa še nekaj avtobusov za povrh. Kako vse to v tem vrvežu doživljajo kolesarji in pešci, ni treba posebej poudarjati. Parkirnih prostorov je za okoli petdeset avtomobilov, preostali pustijo vozila ob cesti na obeh straneh prelaza tudi po več sto metrov. Prizadevanja za ureditev pretoka prometa in umirjanja stanja obstajajo, država (preko prelaza vodi državna cesta), sosednji občini Kranjska Gora in Bovec ter TNP bodo morali bolj odločno strniti sile in marsikaj lepo napisanega uresničiti v praksi. Dobro študijo za izboljšanje stanja, tudi z izgradnjo predora, je že leta 2009 pripravila nevladna organizacija za zaščito Alp CIPRA.

Delo povsod prilagajajo veljavnim ukrepom in priporočilom NIJZ.

Prešerna poletje

LETNO GLEDALIŠČE KHISLSTEIN

Ob 21.00

14. 8. TABU AKUSTIČNO

**16. 8. DAVID GAZAROV
EMIL SPANYI &**

21. - 22. 8. KINO PIKNIK
Briljantina
Joker

28. 8. SIDDHARTA
AKUSTIČNO

**30. 8. JANEZ DOVČ
& SOZVOČJA
SLOVENIJE**

GLASBENI VEČERI POD GRAJSKO LIPO

DVORIŠČE
GRADU KHISLSTEIN
Vsako sredo ob 20.30

19. 8. ALENKA GODEC

26. 8. SEVERA GJURIN

2. 9. ANA DEŽMAN

TORKOV KULTURNI VDIH

18. 8. JUDOVSKI PES

www.visitkranj.com

MESTNA OBČINA
KRANJ

Zavod za turizem in kulturo Kranj

ZTKK

Gorenjski Glas

Gospa lisica in gospod volk

Anja Pitamic prihaja iz Primorske, natančneje Kopra, Nace Mihelič pa je Mojstrančan. Spoznala sta se pred desetimi leti v Ljubljani, kjer sta študirala – Nace naravovarstvo, Anja grafično oblikovanje.

ALENKA BRUN

Oba rada preživljata prosti čas v naravi, zato je bila odločitev, da zaživita skupaj na Gorenjskem, precej spontana, pravi Anja, ki sedaj že štiri leta živi v Mojstrani. Meni, da imajo tako gore kot morje svoje čare. Prizna pa, da se je najtežje navadila na mraz. "Primorci imamo svojo burjo, ampak v Mojstrani je na splošno precej bolj hladno." Jo pa kraj vsakič znova očara, ko zapade prvi sneg.

Anja je od nekdaj rada slikala in risala, že kot otrok nizala perlice ter vezla zapestnice z različnimi vzorci. Kasneje se je našla v ustvarjanju lesenega nakita. Predvsem jo je presenetilo in navdušilo, kako je tak nakit prijeten za nošenje – razmišljanje, ki je kmalu pripeljalo do tega, da sta z Nacetom združila moči in "rodila" se je blagovna znamka z zanimivim imenom: Lisica & Volk.

Začelo se je pravzaprav tako, da je Nace Anji za darilo naredil lesen obsek v obliki srčka in je Anja dobila idejo, da bi zraven imela še prstan. Izdelala ga je kar sama, iz starih plohov oreha. Po veliko žaganja, brušenja in oljenja je par kmalu predstavil prvo kolekcijo lesenega nakita.

Izbor imena za njuno skupno ustvarjanje ni bil težak. Obema je blizu narava, Anjina najljubša žival je lisica, Nacetova volk, pa še pogosta "kompanjona" v pravljicah sta, pravi Anja.

Nagrajenke križanke Gorenjskega glasa z geslom PREPREČEVANJE ZARAŠČANJA, objavljene v Zgornjesavcu 3. julija 2020, ki krejmejo knjigo, so: **Anica Gortnar** iz Kranja, **Metka Rutar Piber** z Bleda in **Pavla Vintar** z Golnika. Nagrajenkam čestitamo!

Anja Pitamic in Nace Mihelič / Foto: A. B.

Nadaljuje: "Po poklicu sem grafična oblikovalka, po srcu ljubiteljica narave, in oboje se odraža v nakitu. Nace pa je poleg poznavanja živalskih vrst strokovnjak za nakit z dodatkom smole, nepogrešljiv je tudi pri bolj tehničnih zadevah. Vsekakor pa nove motive in ideje vedno 'predebatirava' skupaj."

Sčasoma so se kosi nakita spremenjali in iz začetnih, mogoče bolj minimalističnih in stiliziranih oblik prešli v bolj detajlne podobe tako narave kot drugih motivov, a koncept in osnovna ideja sta ostala ista. Najbolj pomembno pa se Anji zdi, da nakit vzbudi čustva.

Pod znamko Lisica & Volk tako nastajajo izdelki, ki jih navdihujejo narava, slovenske pravljice, folklor.

"Motive za nakit črpava predvsem iz slovenske avtohtone flore in favne. Tako so nastali različni ptički, ki pose-

bej ljubko izpadejo kot parčki uhanov, in alpske rože, kot so triglavska roža, planika, triglavska neboglasnica. Poleg najdemo še gozdne prijatelje: lisico, volka, medveda, jazbeca, ježka ... in idej za zdaj še ni zmanjkalo, saj z vsakim sprehodom v naravo lahko najdeš nekaj, kar te navduši,« razlaga Anja, ki jo zanima tudi slovenska ljudska umetnost, katere motive in simboliko pa skuša vpeti v nakit na moderen način. Tako je recimo nastala kolekcija nakita z motivom trutamore, to je starega simbola, rozete, ki so ga pogosto upodabljali v slovenski ljudski umetnosti. So se pa nakitu "lisice in volka" nedavno pridružile tudi torbe in nahrbtniki iz recikliranega bombaža, kjer najdemo po avtorskih ilustracijah upodobljene motive iz pravljice o Zlatorogu, ki spodbuja zavest o varovanju narave in njenih vrednot.

TelekomSlovenije
POOBLAŠČENI PRODAJALEC

TERENSKA PRODAJA IN SERVIS MOBITELOV

ROMAN ŽNIDAR
ROMAN.ZNIDAR@MOBYSTYLE.COM
031 60 80 80

MOBYSTYLE

IBIS TRADE D.O.O. | Celovška c. 280
1000 Ljubljana | SI89630963

NISSAN QASHQAI N-CONNECTA

NADGRADITE POLETJE Z BOGATO OPREMO

PRIHRANEK DO
4.000 €*

STREŠNI NOSILCI
IN KOVČEK
BREZPLAČNO **

7 LET JAMSTVA ***

KAMERA 360° • ZAVIRANJE V SILI • NAVIGACIJA • ALU PLATIŠČA 46 CM (18")

ODKRIJTE CELOTNO PONUDBO PRI VAŠEM PRODAJALCU NISSAN

Kombinirana poraba goriva: 7,8 – 5,3 l/100 km. Emisije CO₂: 188 – 139 g/km. Emisijska stopnja: Euro6D Temp. Emisije NO_x: 0,0181 – 0,0553g/km. Emisije trdnih delcev: 0,0004– 0,00092g/km. Št. delcev (x10¹⁰): 0,01 – 0,86. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP (globalno usklajen postopek testiranja za lahka vozila). Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije iz prometa onesnažujejo zrak in tako pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

*Ponudba velja ob nakupu vozila preko Nissan Financiranja. Stranka je v okviru akcije Cash Plan upravičena do prihranka v višini do 4.000 € (z DDV), ki velja za Nissan Qashqai 1.3DIG 160 N-CONNECTA LE s kovinsko barvo iz zaloge. Pridržujemo si pravico do napak. Akcija velja do 30.9.2020 oz. do razprodaje zalog. Nissan si pridružuje pravico, da predčasno zaključi akcijo ali jo podaljša. **Akcija traja od 17.2020 do 30.9.2020 oziroma do razprodaje zalog v vseh pooblaščenih servisih Nissan. Kupcu ob nakupu novega Qashqaja preko Nissan financiranja pripadajo brezplačni strešni nosilci kataložne št. KET72-46510 oz. KET70-46510 in strešni kovček kataložne št. KET75-46598. ***Brezplačno 7-letno jamstvo velja ob nakupu novega osebnega vozila Nissan Qashqai, velja z Nissan Financiranjem z akcijo CashPlan. 7 let jamstvo obsega 3 leta tovarniške garancije ter podaljšano jamstvo za 4., 5. leto po programu Basic, oz. za 160.000 km, karkoli se zgodi prej. ****NissanConnect ni na voljo v slovenskem jeziku. Slike so simbolične. Pooblaščen uvoznik: Renault Nissan Slovenija, d.o.o., Dunajska 22, 1001 Ljubljana. Več na www.nissan.si

Jesenice, Finžgarjeva 2, Tel.: 04 58 33 330
Lesce, Hraška cesta 25, Tel.: 04 53 53 450